

Aug 8 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17 N. Y.

V I E N Y B Ē

76 M. 30 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. RUGPIUČIO (AUGUST) 3 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Liepos 19 d. Washingtonė Pavergtųjų Europos Tautų Seimo atstovai įteikė JAV Atstovų Rūmų pirmininkui John W. McCormack sidabrinę paminklinę plokštelę, papuoštą visų devynių sovietų pavergtųjų Europos valstybių, jų tarpe ir Lietuvos, vėliavėlėmis. Plokštelėje įgraviruotas toks įrašas: "Įteikta John W. McCormack, JAV Atstovų Rūmų pirmininkui, bekompromisniam totalitarizmo priešui, ištikimam pavergtųjų tautų draugui, atsidėkojant už jo tvirtą rėmimą sovietų pavergtųjų tautų jų kovoje dėl laisvės. Nuotraukoje iš k. į d.: Brutus Coste, rumunas, PET Gen. sekretorius; Vaclovas Sidzikauskas, John W. McCormack, Vasil Germanji, albanas, PET vicepirmininkas Ferenc Nagy, vengras, PET pirm. dr. George Dimitrov, bulgaras, ir dr. Joseph Lettrich, čekoslovakas.

Praplėsta ALT centro valdyba

EDVARDAS ŠULAITIS

Liepos 28-29 dienomis Chicago Sherman viešbutyje posėdžiavusi Amerikos Lietuvių Taryba padarė mažus šios organizacijos statuto pakeitimus, panaikinant Vykdomąjį Komitetą iš 4 asmenų, o vietoje jo renkant 11 asmenų centro valdybą. Taip pat, pagal naująją statutą, numatytos galimybės į ALT sudėti primti ir kitas centrinės lietuvių organizacijas.

Dalyvaujant visiems 34 Tarybos nariams (ar jų vietininkams), po ilgai užsitęsusių diskusijų buvo priimtas Amerikos Romos Katalikų Federacijos pasiūlytas statuto pakeitimo projektas, praktiškai neįnešantis didelių naujūmų. Kadangi buvo pasisakyta už 11 asmenų Centro valdybą, tad ji čia pat buvo sudaryta iš šių ankstesnių ALT darbuotojų: L. Šimučio, A. Rudžio, dr. V. Šimaičio, M. Vaidylos, dr. K. Drangelio, E. Bartkaus, T. Blinstrubo, dr. P. Grigaičio, J. Talalos, P. Dargio ir pakliekant vieną vietą laisvą naujam ALT atstovui. Ši valdyba iš savo tarpo išsirinks (gal poros savaičių bėgyje) pirmininką, vicepirmininką, sekretorių, išdininką. Galimas dailtas, šiuose posteose pasiliks senieji žmonės.

Beje, šiame suvažiavime

jau gautas pirmas prašymas dėl priėmimo į ALT iš "Sviesos" sambūrio, kuris bus svarstomas naujosios valdybos.

Suvažiavimą atidarė ALT pirm. L. Šimutis, kuris taip pat tarė sveikinimo žodį. Posėdžiui pirmininkauti pasiūlyti ir pakviesti L. Šimutis, E. Bartkus, o vėliau prie jų buvo prijunti ir kompozitorius Aleksandras Aleksis iš Waterbury, Conn., bei Povilas Dargis. (Jie pirmininkavo pasikeisdami). Sekretoriauti pakviesti S. Rauckinas ir Talalas.

Buvo sudarytos įvairios komisijos. Rezoliucijų komisijoje dirbo: M. Gudelis, dr. B. Nemickas, A. Repšys ir adv. J. Zuris; statuto pakeitimų komisija — T. Blinstrubas, prel. J. Baltusevičius, dr. P. Grigaitis, P. Dargis, dr. V. Šimaitis, M. Vaidyla. Taip pat buvo ir tarpstatutinė komisija, sudaryta iš visų ALT esančių ideologinių grupių pirmininkų ar jų pavaduotojų. Ją sudarė A. Rudis, S. Gegužis, J. Jurkūnas ir dr. P. Grigaitis.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulas

Chicagoje dr. P. Daužvardis, adv. Rapolas Skipitis (VLIKO vardu su dr. Trimako įgailoju), dr. Bronfus Nemickas (Lietuvos Laisvės Komiteto ir Europos Pavergtųjų Tautų seimo lietuvių grupės vardu), JAV LB centro valdybos pirm. J. Jasaitis, J. Miklovas (kalbėjo okup. Lietuvos jaunimo vardu). Raštu sveikino vysk. V. Brizgys.

Pirmas pranešimą padarė ALT pirm. L. Šimutis, kuris pažvelgė į šios organizacijos veiklą ir reikšmę Am. lietuvių gyvenime. Jis pažymėjo, kad Taryba per eilę metų nuveikė didelius darbus. Šimutis kalbėjo:

"Ir tomis jėgomis, ir tokia organizacijos struktūra, kuri šiandien mėginama kritikuoti, ir tokiais metodais, kuriais grindėme savo veiklą, vis tik daug, labai daug padarėme. Nežinau, ar daugiau buvo galima kas nuveikti. Tiesa, Lietuva nebuvo išlaisvinta, bet jos nepriklausomybės byla JAV išlaikyta gyva.

Kalbėdamas apie Tarybos reformininkus, pirmininkas pabrėžė:

"Į neatsakingą ir tendencingą kai kuriu publicistiką spaudoje, kuria siekta įžeisti

Nukelta į 5 psl.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

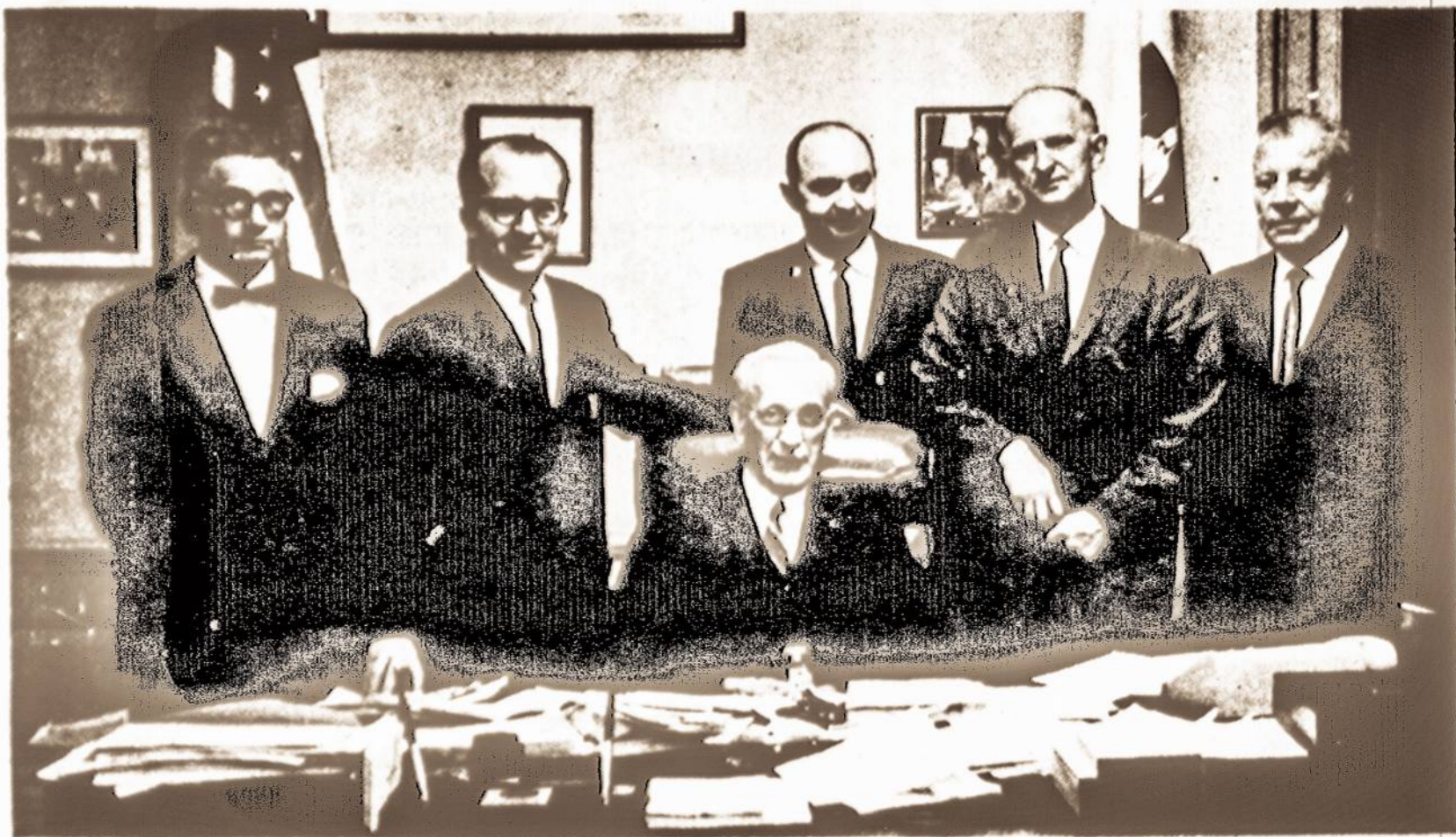
Senam gyvenimui subyrėjus, žmogus priverstas gyventi iš naujo. Čia kai kurie "pasimeta". Vietoje siekti naująją būklę suprasti, kad sąmingiau jai atsiliptų, nors jau nebėra tvirtos atsparos, kurią senasis įprastas gyvenimas teikdavo, jie vistiek įsikibę tebesilaiko senųjų pažiūrų. Senovę net paverčia fanatiškai tikimom dogmom. Žmogaus (ir tautų bei žmonijos) gyvenime kartkartėmis įvykstančių krizių ir lūžių vienas vaidmenų, sakoma, esąs priversti žmogų apie save iš naujo pagrįdinti pagalvoti ir iš kitokio akiračio pasišiūrėti. Kitaits žodžiais, pasiteškoti naujų kelių, nes senieji smiltimis apbiro. Taip bent galvoja egzistencialistais save vadina žmogaus dvasios tyrinėtojai, psichologai ir psichiatrai, kurių pažiūras apžvelgia Basic Books leidyklos Existence — A New Dimension in Psychiatry and Psychology (1958).

Prancūzas galvotojas Pascalis (1623-1662) gyveno vieną dažnų Europos istorijoje posūkių, pramintą The Age of Reason. Jis parašė ir šiandien dėmesį patraukiančias Mintis (Pensees). Viena jų sako: "Gyvenimas juk trumpas. Pirm manęs buvo amžių begalybė, ir po manęs bus amžių begalybė. Aš viduryje trupinėliu įsprautas. Nežinau, kas pirma manęs begalybėje buvo, o po manęs amžiai manęs taip pat nežinos. Ar stebėsitės, jei man baugu? Ar stebėsitės, jei noriu gyventi savo valandėlę, nors nesuprantu, kodėl būtinai gyvenu joje, ne kitu metu, kad esu čia, ne kur kitur?"

Krizę bei posūkius gyvename ir mes. Du pasauliniai karai sutrupino senąją, mums pažįstamą Europą. Jos vietoje kuriasi nauja, į kurią nori įeiti Amerika ir Anglija. Dviejų karų trenksme atsikūrė nepriklausoma Lietuva ir vėl tapo labiau pasmaugta negu kiti jos kaimynai Rytų Europoje, kurie sykiu buvo atkute. Vyksmas, tiesa, dar nebaigtas, nes per tūkstantį metų Vakarų Europos veikti lietuviai ir kiti rytų europiečiai būkle stipriai ne-

Nukelta į 4 psl.

Iš Kalifornijos

Lietuvių delegacijos nariai pas Atstovų rūmų pirmininką J. McCormack. Iš k. į d.: A. Jančys, L. Valiukas, J. W. McCormack, Julius Jodelė, dr. A. Nasvytis, dr. J. Motiejūnas. J. Stankaus nuotrauka

McCORMACK DIRBA LIETUVIŲ NAUDAI

Los Angeles, Cal. — Atstovų Rūmų pirmininkas John McCormack neseniai parašė vėl laiškutį Rezolucijoms Remti Komiteto vadovybei. Tarp kitų reikalų, jis labai aiškiai pamini, kad ir ateityje visomis išgalėmis kovosiją už rezolucijų pravedimą.

Būtų gera, kad visilietuviai parašytų šiam nuosirdžiam Lietuvos reikalų gynėjui po laiškutį. Laiškai galėtų būti maždaug tokio turinio:

The Hon. John W. McCormack
Office of the Speaker
House of Representatives
Washington 25, D. C.

My dear Mr. Speaker:
I know that you have done so many fine things for suffering Lithuania and other captive nations. It was an excellent move in 1959 when you authored the Captive Nations

Week Resolution in the House.

As you know, some nine resolutions, concerning Lithuania and other Baltic States, are pending before the House Committee on Foreign Affairs and the Senate Committee on Foreign Relations. I want these resolutions to be passed by the Congress during this current session. Would you be kind enough to talk with Rep. Thomas E. Morgan, Chairman of the House Committee on Foreign Affairs, urging him and all the members of the committee to act immediately on the following resolutions: House Concurrent Resolutions 153, 163, 195, 439, 444 and 456. I know that Rep. Morgan will listen to you more than anybody else in the world. I also know that these resolutions will get your full support in the House when Rep. Mor-

gan reports them out of his committee. Please let me know about the progress along this line. Thank you.

With all good wishes and regards,

Very sincerely yours,
(parašas ir adresas).

Tai, žinoma, tik laiško pavyzdys. Kiekvienas prašomas tai pasakyti savais žodžiais.

Parašykite šį laiškutį dar šiandien, paragink visus savo pažįstamus tai atlikti. IT.

San Diego Lietuvių klubas organizuoja didžiulę Lietuvių išvyką į Kalifornijos Lietuvių Dieną, kuri įvyksta š. m. metų rugsėjo 9 d., sekmadienį, Los Angeles Breakfast Club patalpose, 3201 Los Feliz Blvd., Los Angeles mieste.

PROF. M. BIRŽIŠKOS GIMTADIENIO MINĖJIMAS

Los Angeles Lietuvių visuomenė, kur gyvena prof. Mykolas Biržiška, iškilmingai minės 80-ąjį Profesoriaus gimtadienį. Los Angeles Lietuvių bendruomenės apylinkės iniciatyva, visų Los Angeles Lietuvių organizacijų atstovų susirinkime išrinktas tam minėjimui suorganizuoti ir praveisti komitetas. Nutarta, kad iškilmingasis minėjimas bus rugsėjo 30 d. Los Angeles mieste.

Mykolas Biržiška priklauso visai Lietuvių tautai, brangus kiekvienam Lietuviai, todėl visi laisvojo pasaulio Lietuviai, kartu su Los Angeles miesto lietuviais, kviečiami minėti garbingojo sukaktuvinio gimtadienį. Komitetas malon-

iai kviečia visus laisvojo pasaulio Lietuvius jungtis į minėjimą savo sveikinimais sukaktuvininkui, Lietuvių politiniai, bendruomeniniai, kultūriniai sambūriai, pavieniai pareigūnai, visi lietuviai, maloniai kviečiami sveikinti garbingąjį sukaktuvininką.

Kelių pastarųjų metų bėgyje profesoriaus šeima turėjo skaudžių nelaimių. Šiais metais profesorius Mykolas Biržiška buvo sunkiai susirgęs, gulėjo ligoninėje, dabar yra nuolatinėje gydytojo ir artimųjų priežiūroje. Materialinė jo būklė sunki. Komitetas maloniai kviečia šia proga, kartu su sveikinimais siųsti ir auką sukaktuvininko būklei palengvinti.

Minėjimo diena artėja, todėl prašoma nedelsiant siųsti sveikinimus ir aukas-dovanas. Padarykime tą dieną mūsų dvasiniu pokyliu, prisimindami ir paremdami Tą, kuris pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės deklaraciją ir visą savo gyvenimą skyrė Lietuvai ir Lietuvos tautai.

Sveikinimus ir aukas-dovanas (čekiai, money orders) siųsti komiteto nario, inž. V. Varno adresu (V. Varnas, 800 N. Van Ness Ave., Los Angeles 38, Calif.).

Komitetas: J. Gilda — pirmininkas; Nariai: Arch Ed. Arbas, V. Irlkienė, inž. J. Jodelė, mjr. K. Liaudanskas, inž. Br. Stančikas, inž. V. Varnas.

J. Jodelė prašomas atsaukti inkriminaciją

Vienybės savaitraštyje, liepos 20 d. nr., buvo išspausdintas rašinys, pavadintas "Viešas protestas", pasirašytas Julijaus Jodelės, ALTO L.A. sk. pirmininko, kuriame nepateikdamas nė vieno fakto Julius Jodelė, ALTO Los Angeles skyriaus pirmininkas, skelbia, jog aš skleidžiu melą, organizuoju prieš ALTO skyriaus valdybą protestus, verčiuosi šantažu ir insinacijomis.

J. Jodelė prasilenkia su tiesa, pasakodamas apie mane ir apie 1962 m. kovo 9 d. ALTO skyriaus susirinkimą. Aš delegatų dalyvavau ne kovo 9 d. susirinkime, bet balan-

džio 15 d. ir dėl valdybos apyskaitos nepareišklau nuomonės nei prieš nei už. Susilaukiau nuo betkokių nuomonių pareiškimo.

Santažas (extortion, blackmailing) yra kriminalinis veiksma — išgavimas arba mėginimas išgauti iš ko nors pinigų, grasinant paskelbti kompromituojantį dalyką. Aš nesiverčiu šantažu, kaip Julius Jodelė, Los Angeles ALTO skyriaus pirmininkas, spaudoje paskelbė. Aš turu legalų darbą legalioje įstaigoje ir suprantu, jog Julius Jodelė inkriminavimu nori man pakenkti. Griežtai protestuoju prieš tokį Julijaus Jo-

delės, Los Angeles ALTO skyriaus pirmininko, pareiškimą ir reikalauju, kad jis inkriminaciją atsauktų.

Santažu besiverčiančius persekioja ir baudžia valstybės teisingumo organai, tad, besigindamas nuo nepagrįsto kaltinimo, prašau Vienybės Redakciją artimiausiam Vienybės numeryje paskelbti šį mano laišką. Julijū Jodelė, ALTO Los Angeles skyriaus pirmininką, inkriminaciją prašau atsaukti per 15 dienų.

K. JANUTA-KLAUSEIKIS
L.A., 1962 m. liepos 25 d.

LIETUVIŲ DIENU PIKNIKAS

Zurnalo LIETUVIŲ DIENŲ piknikas šįmet bus rugpjūčio 12 d. Arroyo Seco parke.

Tai populiariausias Kalifornijos Lietuvių piknikas, į kurį suvažiuoja lietuviai ne vien iš Los Angeles, bet iš visų Kalifornijos kampų ir atskiromis šeimomis ir organizuotomis ekskursijomis. Jau teko girdėti, kad San Diego lietuviai organizuotai dalyvauja ir šįmet "LIETUVIŲ DIENŲ" piknike. Čia taip pat gausų iš tolimesnių ir labai tolimų Lietuvių kolonijų svečių, atvykusių aplankyti savo giminių, praleisti atostogas šiame šiltų dienų ir vėsių naktų krašte, ar ir pasidairyti galimybių nuolatiniam čia apsigyvenimui. Visi jie nepraleidžia progos dalyvauti liepuviškuose parengimuose, o ypač tokiame gausiame ir įdomiame kaip LIETUVIŲ DIENŲ piknike.

Tradiciniai pikniko centre yra LIETUVIŲ DIENŲ leidyklos skirtų dovanų skirstymas,

o šįmet tų dovanų ypač gausų ir pinigais, ir vertingais daiktais ir ypač knygomis.

Pikniko rengėjai ir šeimninkai, leidėjas A. Skirius, vyr. red. B. Brazdžionis, redakcinio kolektyvo nariai ir bendradarbiai laukia progos ir malonumo suklykti ir pabendrauti su jų leidžiamu ir redaguojamu žurnalo skaitytojais, esamais ir būsimais.

Garbės Konsulas dr. J. J. Bielskis informavo LIETUVIŲ DIENŲ redakciją, kad ministeris J. Kajeckas atidėjo savo kelionę į Los Angeles ir ruošiamam rugpjūčio 19-tos d. šv. Kazimiero parapijos piknike nedalyvauti.

Susirgo Juozas Kojelis. Liepos 25 d., darbovietėje staiga susirgo veiklus mūsų kolonijos narys Juozas Kojelis. Buvo nugabentas ligoninėn. Šiuo laiku ligonis sveiksta ir ruošiasi greit grįžti prie šeimos.

Radio piknikas Bostone

Paskutinis šios vasaros didysis metinis seniausių Lietuvių radio programų Naujų Anglijoj, 28 m. sukaktuvių piknikas įvyks rugpjūčio 12, 1962 m. Lietuviškam Ramuvos Parke, Claremont Avenue, Brocktone.

Įvairi ir įdomi programa rengiami palinksmit įvairaus amžiaus atsilankusius. Programoj dalyvauja visuomet gražiai pasirodanti žymi Lietuvos tautiniu šokių mažamečių grupė, vad. Onos Ivaškienės; bus latvių liaudies šokiai, vad. Lidijos Abolins; magikas Aladdin ir jo stebuklinga lempa; metinis, tradicinis rinkimas gražuolės "Miss Lithuania of N. E."; šokiai prie smagios Ferdinando Smito orkestros su premijomis, kurias dovanojo Emilija McCormack, Jr. už "Mamės ir Papės" Polką, Jaunimo Polką, valcą, ir tango. Klounas "Otsar" linksmins vaikučius; dalinimas puikų ir vertingų laimėjimo ir įžangos dovanų. Bus piknikiški valgių ir gėrimų.

Komitete gražuolei "Miss Lithuania of N. E." rinkti ir šokių laimėtojus šįmet dalyvauja: Julija Arlauskienė, sav. Boris Bev. Ko., Ona Ivaškienė, Liet. Taut. Šokių Sambūrio ved., visuomenininkai Kathryn Namakšienė ir Juozas Lekys, biznierių Vytautas Stelmokas, sav. Baltic Realty Co., ir Milan Stettin, supervisor Waldorf restoranų Bostone.

Perėtų metų gražuolė "Miss Lithuania of N. E." Carol Grigaltė iš Brocktono

asmeniškai įtelks šių metų išrinktai gražuolei gražuolės kaspina ir gėlių bukietį. Išrinktoji taipgi bus apdovanota puikia statula, dovanota Gen. Prokuroro ir Demokratų kandidato į JAV Atstovų Rūmų pirm. Edward J. McCormack, Jr., kuris žada piknike dalyvauti. Gražuolė taipgi bus apdovanota suknele ir kojinių Kay's Fashion Shop firmos ir porą batų Sullivano krautuvis iš So. Bostono.

Kviečia visus užbaigti šios vasaros atostogas šiame paskutiniam, didžiam, linksmam radijo piknike.

STEPONAS IR VALENTINA
MINKAI

Liepos 26 d. Lietuvos Atstovas J. Kajeckas dalyvavo Liberijos Ambasadoriaus priėmime, to krašto nepriklausomybės šventės proga.

Jis šiomis dienomis taip pat dalyvauja Gabeno ambasadoriaus priėmime nepriklausomybės šventės proga.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Su ofseto spaudos darbas

KREIPKITĖS!

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BPOŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Tarptautinėje Prekybos parodoje Chicagoje

Kai Lietuvos vardas kasmet vis nubyra iš įvairių mokslinių ar enciklopedinių leidinių bei žemėlapių, o jo vietą užima jos naujasis pavadinimas, yra malonu matyti ją įgretintą kitų laisvų valstybių tarpe. Beveik tuo pačiu laiku, kada buvo minimos sovietinės Tarybų Lietuvos 22-sios metinės, Chicagoje buvo atidaryta IV-ji Tarptautinė Prekybos paroda su Lietuvos paviljonu, kuris parodoje radvietą, kadangi Chicago dar egzistuoja Nepriklausomos Lietuvos konsulas. (Tokios galimybės parodoje pasirodyti neturi nė latviai, nė estai.)

Šiuometinės parodos atidarymas įvyko liepos 25 d. Per atidarymo ceremonijas buvo iškeltos 26 parodoje dalyvaujančių valstybių (įskaitant ir JAV) vėliavos, kurias iškėlė įvairių tautų reprezentantės, o mūsų Miss Lithuania Dalia Šulaitytė.

Lietuvos paviljono, kuris yra pats mažiausias iš visų valstybinių paviljonų, organizavimą atliko Chicagos apygardos valdybos sudarytas komitetas iš šios valdybos narių: B. Nainio (jis vadinosi paviljono direktoriumi) P. Vėbra, dr. A. Virbicko, D. Bielskaus, K. Kasakačio. Paviljono įrengimas ir kitos išlaidos siekė arti 4,000 dol. Iš kurių didžiausias pozicijas užėmė vietos nuoma — 240 kv. pėtų 1,048 dol., informacinio leidinio apie Lietuvą išleidimas — 20,000 egzempliorių 1,100 dol. Į parodos organizavimo darbus buvo įjungta 70 žmonių, kurie tam reikalui paskyrė apie 1,000 darbo valandų.

Kadangi šiemet lietuviai iš parodos vadovybės susilaukė specialaus perspėjimo — paviljone nevaryti politinės propagandos (ji buvo pastebima keliais ankstesniais metais ir susilaukė kelių valstybių protesto), tai Lietuvos skyrius šiemet išėjo labai "nekalnas".

Pagal dail. A. Marčiulionio padarytą paviljone projektą buvo įrengti jo mediniai rė-

mai (atliko P. Vėbra) ir surinkti eksponatai, taip kad suruošta lyg ir mažutė tautodailės parodėlė.

Paviljono centrinėje vietoje padabintas dail. L. Vilimopaveikslas, vaiduojantis Rūpintojėlį. Taip pat išstatyti dail. E. Marčiulionienės keli keramikos darbai, A. Tamošaitienės kilimas, keli audinių gabalai (pasiskolinti iš seselių kazimieriečių), pora medinių lėksčių ir nemaža gintaro išdirbinių (gautų iš privačių žmonių bei Terros krautuvės).

Be to, iškabintos kelios nemažos nuotraukos su Lietuvos gamtos vaizdais.

Viršuje patalpintas didokas užrašas "Lithuania". Dėl šio užrašo paviljono direktorius B. Nainys davė tokį pareiškimą: kelios dienos prieš paviljono atidarymą vis dar buvo galvota išrašyti užrašą "Free Lithuania". Bet vėliau apsigalvota, jog tokia valstybė šiuo metu neegzistuoja, kadangi yra tik Lietuva ir Lietuvos S. S. R. Nusprešta, jog žmonės žinos, kokia Lietuva čia yra reprezentuojama ir žodelis "Free" buvo išleistas.

B. Nainys pažymėjo, jog šiemet buvo truputį pacenzūruotas ir paviljone dalinamas leidinėlis — "Lithuania" (20 pusl., redaguotas D. Bielskaus). Čia irgi neleistu varyti propagandos, bet dėl faktų nesikabinta, nors jie sovietams ir yra nemalonūs.

Šių metų Lietuvos paviljonas, atėmus jam galimybę išeiti su politine propaganda, vargu ar atmokės už jį padarytas išlaidas bei už ilgą darbą.

Svarbiausia — jame nėra pagrindinės atrakcijos, kuri trauktų žiūrovus (praėjusiais metais čia dėmesį traukė lietuviškos staklės ir audėja). Kadangi kitų tautų paviljonai yra rengiami valstybinių kaštų su stipria prekybininkų parama, tai lietuviams labai painu čia kiek padoriau bandant reprezentuoti Lietuvą.

Neįjungiant prekybinio momento į šią tik prekybai ren-

Vaidas iš šių metų Lietuvos paviljono Chicagos Tarptautinėje Prekybos parodoje. Nuotraukoje matomi paviljono budėtojai — Edvardas Modestavičius, Alvyra Kavaliūnaitė, Izolda Bendoraitytė ir Vienybės bendradarbis Edvardas Šulaitis.

"Paskutinį centą lietuviškam reikalui"

BALFO SEIMAS
BALTIMORĖJE

"Paskutinį centą lietuviškam reikalui". Tokios pažiūros ir praktikos besilaikanti senam Baltimorės lietuviui veteranui Jonui LIETUVNIKUI birželio 23 d. Joninių išvakarėse, baltimoriečiai surengė šaunų pobūvį jo 80 metų amžiaus sukaktuvėms ir aštuoniasdešimtoms varduvėms paminėti.

Kad sukaktuvininkas yra nusipelnęs pagarbos, rodė jį pagerbti susirinkusių svečių gausumas ir vietovių, iš kurių svečiai suplaukė, įvairumas. Sukaktuvininką sveikinti buvo atvykę: iš New Yorko — ALT Sąjungos pirm. V. Abraitis ir vicepirm. A. Senikas, iš Philadelphia — ALTS skyriaus pirm. J. Cesonis, iš Washingtono — inž. Pr. Zundė. Be to — iš Philadelphia smuikininė B. Pumpolytė.

Minėjimą pradėjo ALTS Baltimorės skyriaus pirm. A. Cesonis. Paaškinęs pobūvio

tikslių programą vykdyti jis pavedė vakaro vedėjui M. Karašai, kuris apibūdino sukaktuvininką. Jonas LIETUVNIKAS, gimęs 1882 m. birželio 24 d. Viščiakaimio kaime, Vilkaviškio aps. ir vls., pačioj jaunystėj — 1903 m. atvyko į Ameriką.

Pradžioje dirbo baldų fabrike, paskui bandė anglų kasyklose, vėliau išmoko siuviu amato, kuriame ir išbuvo iki pat išeinant į pensiją.

Ilgą laiką buvo lietuvių sukurtos Statybos ir paskolų b-vės pirmininku. Vėliau gerai sekėsi įsigijus maisto krautuvę, o dar geriau ėjosi, kai laike "sausos režimo" atidarė "saliūną". Tačiau didžiąją krizę užėjus, silpnųjų gėrimų biznyje jam teko pakelti nemažą nuostolį.

Toks margas buvo sukaktuvininko gyvenimas. Ne mažiau turininga buvo ir jo lietuviška veikla. Jis dėjosi visur prie lietuviškų darbų, aukojo lietuvių knygų leidimui (pvz., dr. V. Kudirkos penkiatomio) ir kt. Jau 1948 m., likvidavus Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir įsisteigus Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, Jonas Lietuvnikas darbuojasi kaip tos Sąjungos Baltimorės skyriaus sekretorius. Metai iš metų jis savo lėšomis skelbė per lietuvišką radijo valandėlę gražius pranešimus apie reikalą lietuviams organizuotis ir veikti. Besisielodamas lietuviškais reikalais, jis nesigallė išų paremti paramos reikalingas organizacijas.

Iki šiol yra daug kam paaukojęs, jų tarpe ir Vasario 16 Gimnazijai Lietuvos Nepriklausomybės laikais paskyrė 200 dol. Žemės Bankui steigti, 100 dol. Sankės Gimnazijai ir 100 dol. paskolos laktams pirkti.

Vakaro vedėjas M. Karaša įteikė sukaktuvininkui adresą, kuriuo skyriaus narių susirinkimas nutarė J. Lietuvniką už lietuvišką darbą ir aukas, kaip seniausią skyriaus narį, pakelti į garbės narius. Tuo pačiu nutarimu tapo pakelti į garbės narius

BALFO direktorių nutarimu XI BALFO seimas šaukiamas Baltimorėje spalio 13-14 dienomis. Baltimorėje nėra daug BALFO narių, bet skyrius gyvas ir veikia jau keli metai. Ten turima kad ir nedaug, bet nuoširdžių BALFO remėjų kurių tarpe yra: prel. Mendelis, dr. Armanienė, K. Pranckonis, J. Kazakevičius ir kiti.

Pridėjus apylinkių ir ypač Washingtono veikliuosius ir dosniuosius lietuvius, tikimasi, kad Baltimorėje tikrai pajėgs seimą priimti ir sveteilius balfininkus iš įvairių vietovių pagloboti.

Vincas Velžis ir dr. Adomas Laskauskas.

Toliau S. Medelienė apibūdino sukaktuvininko būdą, veiklą ir atsidavimą lietuviškam darbu.

ALT Sąjungos p-kas V. Abraitis plačiau nušvietė Tautinės Sąjungos veiklą ir uždavinius ir pabrėžė reikalingumą bendram tautiniam darbu tokių žmonių kaip J. Lietuvnikas. A. Senikas pasveikino sukaktuvininką ir palinkėjo jam ilgiausių metų gyventi ir dirbti lietuvių bei.

Inž. Pr. Zundė, kaip buvęs Vokietijos LB pirmininkas, padėkojo sukaktuvininkui už stambią paramą Vasario 16 gimnazijai. LB Baltimorės apylinkės v-bos narė D. Klimentienė įteikė sukaktuvininkui gražų lietuvišką kryžių — Baltimorės apylinkės dovana.

Dar sveikino ir linkėjo sukaktuvininkui ilgiausių metų dr. A. Butkus ir adv. N. Rastenis ir kt. J. Lietuvnikas padėkojo visiems už gražius žodžius ir vaišes. Visos kalbos buvo įrašytos į magnetinę juostą ir bus laikomos skyriaus archyve.

Po oficialios dalies smuikininė Brigita Pumpolytė iš Philadelphia, akompanuojant Elenai Juškauskaitė-Bush, atliko Mendelsono koncertą ir Saint Saenso rondo. Abi menininkės padovanotos gėlėmis.

K. P.

glamą parodą, patenkama į sunkiai išbrendamą baigą. Betgi žiūrint iš kitos pusės atrodo, kad lietuviams šios tokios naudos iš dalyvavimo parodoje yra.

Miesto centre ir prie parodos plevėsuoja Lietuvos vėją bei spaudoje minimas Lietuvos vardas, kaip dalyvaujančios parodoje valstybės (beje, parodos atidarymo dieną Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir "Miss Lithuania" D. Šulaitytė turėjo pusvalandžio "interview" per galingą WGN stotį) ir kiti moraliniai aspektai kalba teigiamai.

Ši paroda tęsis iki rugpjūčio 12 d.

E. S.

Catskill kalnuose

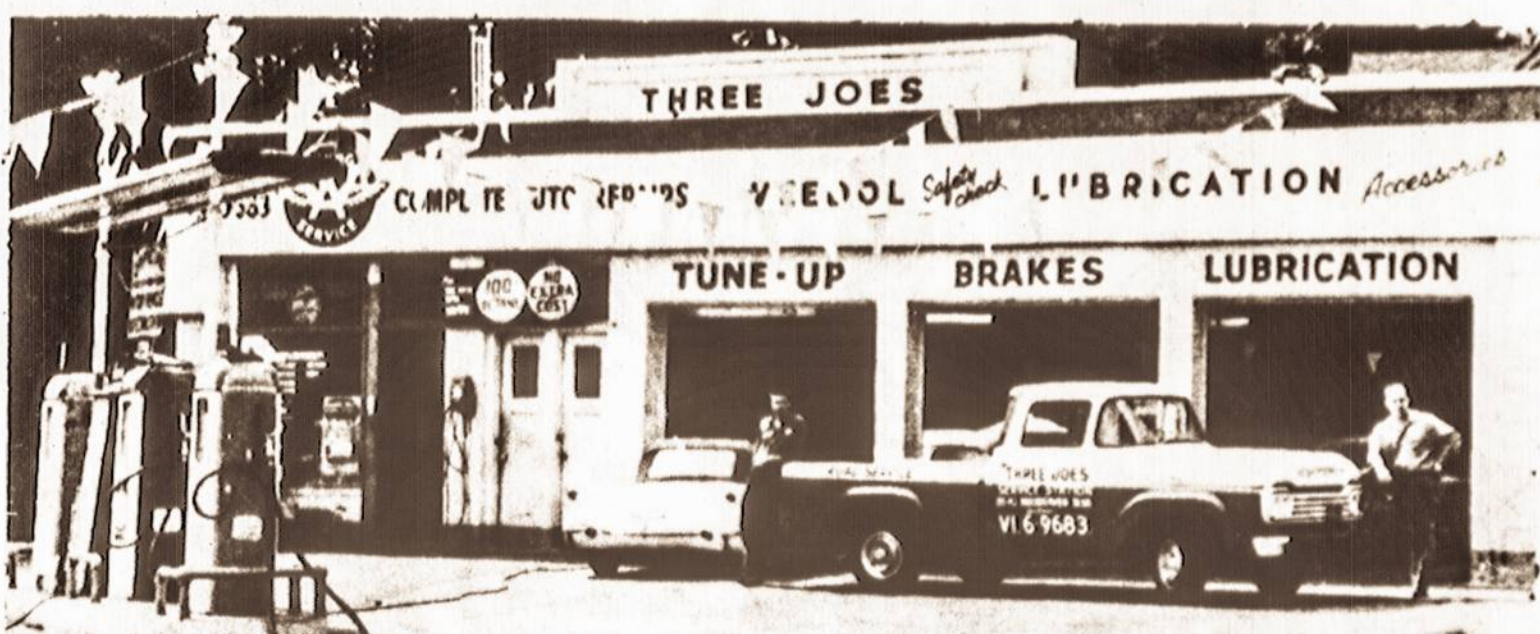
S. IR E. KRAUNAČIŲ VASARVIETĖ

Druskonie Hall

Priima ribota skaičių svečių vasaros atostogoms su pilnu išlaikymu.

ANDES, N. Y. Tel. 2781

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rukyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: Twining 4-8087

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

patenkinti, ypač kai pasvarstoma, kad dabartinė "tvarkdarė" Rusija neišgyveno kultūrinį sąjūdį, kuriuos rytų europiečiai, sykiu su vakariečiais, išgyveno: viduramžius, renesansą, reformaciją, apšvietos amžių ir demokratijų išgyvenimą. Rytų Europa trokšta būklę pakeisti. Bet kaip? Kitu pasauliniu karu? Pasitikėjimu Sovietijos vidaus evoliucija? Žmoniškumą? Abejingi ir ilgų distancijų dalykai! Nestebėtina, jei jautrų sąmoningą lietuvių varsto rūpestis ir neviltingas, o šaltesnis — atšalimas nuo lietuviškų visuomeniškų darbų.

Amerika sprogdina atomus, Rusija vėl rengiasi. Žmonija apgula mokslo vyrus klausimais: ar pavojinga sveikatai, kas pirmauja, amerikiečiai ar rusai? Tvirto atsako mokslininkai, betgi, neturi, tik apytikrius spėjimus, nes mokslo žinios kraunasi tik trupinys po trupinio. Gal praeis keliolika metų, iki susilauksime tikrai tvirtų atsakymų.

Pasaulinės galios netekę, anglai dažnai su pavydu komentuoja Ameriką. Todėl įdomus Londono Observer pasisakymas: Vis dažniau oficialiame Washingtone ir privatiniais išsikalbėjimais su Amerikos politikų su raudonoju "bloku" (kuris jau ne vienalytis, bet susiskaldęs) nustatančiais, tarp eilučių ir tarp žodžių, junti vis stiprėjantį pasitikėjimą, kad komunizmui galiausiai pradeda nesisekti, kad istorijos banga jau atsisuko prieš jį, kad būklė kinta Amerikos pusėn.

Senas amerikietis lietuvis A. Žalpus aną dieną pareiškė: Sakiau, sakau ir sakysiu, kad mūsų spauda yra didžiausias dalykas Amerikos lietuviams lietuviams išlikti. Jei jos čia neturėtumėm, visa lietuvių netrukus sužlugytų. Todėl, lietuvi! amerikiečiai, remkite savo spaudą!

Mums rašo:

Raudoniesiems užplūdus mūsų Tėvynę, niekas svetimųjų ja nesirūpina, ne tik nesirūpino, bet ir dėmesio nekreipė, o ji labiausiai buvo nukentėjus.

Mes, šios šalies lietuviai, matydami tokią sunkią Lietuvos padėtį, padėjome į šalį savo asmeninius nesutikimus, ir susirinkome keturių sriovių žmones, įkūrėme Amerikos Lietuvių Tarybą, ALTą, pavesdami jai rūpintis Lietuvos laisvinimu. Patys ją rėmėme ir remiame savo aukomis. Ji be didelių priekaištų į skirtingą darbą tinkamai atliko.

Tikėjomes naujųjų ateivių paramos, manydami, kad jie dėsins prie ALTo ir VLIKO vadavaujamo darbo ir bendrai visi dirbsime Lietuvos vadavimo srityje.

Deja, apsirinkome, dar labiau nustebojome, kai išgirdome, kad kažkas slapta knisiasi po ALTo pamatais ir rengiasi jį sugriauti.

Reikėjo susidomėti, kas gi čia galėtų tokiu nesąveikiu darbu užsilikti? Greitai paaiškėjo kad, tai daugumoje tie mūsų mylimieji, kurie afidevitus rašėme.

Jiems iš pat pradžios mūsų darbai ir sukurtos organizacijos nebuvo prie širdies, o dabar ir griauti jas pradėjo.

Knisdami po ALTo pamatais, štai kaip samprotauja: "Nuolatinei suderintai veiklai reiktų sudaryti Lietuvos laisvinimo tarybą. Tarybos prezidiumo asmenys turėtų būti tik Lietuvos piliečiai." Matote, kokia drąsa atsirado! O tie "piliečiai", vysk. Brizgio žodžiais: ...

"Savo tarpe pešasi ir išnaudoja spaudą tuščioms polemikoms".

Kaip VLIKas, taip ir ALTas

yra visų politinių sriovių sudaryti veiksniai. Sakyti, kad tai "vienos srovės vadovybė", yra nežinojimas ar nenoras žinoti jų pradžios.

Todėl, negriaulkite, ko nesate patys pastatę.

J. ŠIAUCIŪNAS
Ellenville, N. Y.

Gerbiamiaji:

Vienybėje liepos 27 d. buvo labai aiškiai aprašyta ir su paveikslais apie 40 metų sukaktį nuo JAV Lietuvos pripažinimo de jure. Ačiū.

Malonėkite man prisijusti keletą to liepos 27 d. numerių. Būsiu dėkingas.

Labai skaudu, kad Laisvos Lietuvos nebėra ir vien gal dėlto, kad Stalinas buvo gudresnis, gi Rooseveltas buvo žioplesnis, kad be mažiausio pasipriešinimo užleido Lietuvos žemelę Stalinui ir komunizmui.

Linkėdamas Tamstom viso labo,

Su pagarba,
FRANK PUKAS
Philadelphia, Pa.

RED. PASTABA: Laiško autorius yra vienas buvusių pirmosios Lietuvos Atstovybės tarnautojų Washingtone. Pereitos Vienybės 6 psl. tilpulsioje Atstovybės tarnautojų nuotraukoje jis stovi pačioje dešinėje.

Liepos 24 d. Lietuvos Atstovas dalyvavo išvykstančio Ghanos ambasadoriaus išleistuvėse Statler viešbutyje. Tas išleistuvėse Statler viešbutyje. Tas išleistuves, tarp kitų, sponsoravo Washingtono Katedros dekanas Francis SAYRE.

Spaudos apžvalga

Keliauninkas Dan Kuraitis Lietuvoj

Chicagoletis verslininkas Dan Kuraitis gandažnai vasaromis keliauja. Išvykdamas jį suręgia balių savo žygiui pagarsinti, o sugrįžęs paskelbia savo įspūdžius.

Jis jau yra buvęs Sovietų Sąjungoje 1958 m., o šią vasarą išsirengė ir į Lietuvą. Ir ten jis niekais nuleido didžiausią savo gyvenimo progą — priešo žemėje ir jo akivaizdoje nebeišdrįso patvirtinti to, ką jis rašė matęs, pavažinėjęs anapus geležinės uždangos 1958 metais.

Išvykdamas iš Vilniaus, jį sal parašė Tiesai laišką. Jį Tiesos redakcija ne tik paskelbė, bet dar ir pridėjo

jo fotokopiją. O tame laiške Dan Kuraitis rašė:

"Vilniaus žmonės man atrodo visai gerai, jų veidai atrodo sveiki, jų drapanos tvarkingos, ir jie atrodo kiekvienas turintis savo gyvenimo atsakomybę, kur kitaip negali būti.

"Dėkoju Tarybų Lietuvai už tai, kad buvo man leista tris dienas pabūti Vilniuje, dėkoju, kad nuvežė mane ir parodė gražiai atremontuotą Trakų pilių su jau ten įrengtu muziejum.

"Daugiausia dėkoju už leidimą matyti mano tėviškę. Pamačiau Raseinius, Šiluvą,

Pašušvį, Grinkiškį ir maloniausia — Saukotą kur mano tėvai yra palaidoti.

"Kaslink mano Dviejų Veidų, tai aš Lietuvą pamačiau ne tokia, kokią ji buvo mano knygoje. Apgailestauju. Visai gali išsilyginti. Aš šį kartą atvykau su geriausiaisiais norais pamatyti Lietuvą ir turiu viltį po poros metų vėl čia atvykti. (Parašas) Dan Kuraitis

Dabar kiek apie aplinkybes, kaip tas laiškas atsirado. Jas atidengia Vilniaus Tiesos korespondentas Alg. Stankevičius. nuėjęs į Vilniaus viešbutį, su Dan Kuraičiu pasikalbėti ir jį paklausti, ko jis važiavo į Lietuvą.

Minėtas korespondentas nuėjo pas Dan Kuraitį gerai pasirengęs, perskaitęs jo keliolikos aprašymus "Anapus geležinės uždangos", kur surašyti jo įspūdžiai 1958 m. apsilankius Lenkijoje, Rytų Vokietijoje ir Sov. Sąjungoje.

Prieš perduodamas pasikalbėjimą su Dan Kuraičiu, minėtas korespondentas ginčijasi su juo tokiu, koks jis jam atrodo tuose "įspūdžiuose". Ginčijasi nepažeisdamas jokios agitropo taisyklės — guldamas ant jo visų vadnamosios marksistinės dialektikos svorius.

Nestebėtina tad, kad jam Dan Kuraitis atrodo tarybinės santvarkos šmeižikas, nuo pažangos nusisukęs reakcionierius, buržuazijos agentas darbininkų judėjime. Ir pagaliau toks vainikas: "Tai yra senas, gobšus, žemažiūris miesčionis, iškaršęs kūnu ir dvasia, patekęs į naują pasaulį, kurio jis nesugeba suprasti."

Taip nusiteikęs Tiesos korespondentas nuėina pas Dan Kuraitį, kuris jam tuojau išgirda Vilniaus viešbutį (atrodo, kad ta jo pagyra toll nuo tiesos. Red.). Pirmas jo klausimas toks (ištraukos palmtos iš Tiesos):

— Kaip jums patinka Vilnius, Lietuva, kurioje jūs seniai nesate buvęs?

Ponas Kuraitis pradėjo iš toliau. Jis neseniai buvęs Lotynų Amerikos šalyse, matęs kaip iš tikro baisiai skursta žmonės tuose kraštuose. Pirmieji gi Dan Kuraičio įspūdžiai Vilniuje — gražiai apsirengę ir linksmi žmonės, kurie prakalbinti laisvai ir noriai kalbasi. Jis menas caro ir prieškarinių laikų Vilnių. Tai buvus "didelė mizerija". Dabar daug statoma ir tvarkoma.

Mukelta į 5 psl.

Tiesai Kalbėjimas

Malonu buvo pamatyti Lietuvą, pamačiau atrodė Vilnius. Gėdijina kalbas visai tvarkingas, jų daug gerai atrodė, kai jos buvo žadan šio laikotarpio 1934 metais. Klavin kad jos yra tvarkingas, bet ten da žvongtas muziejus parodo Vilniaus Kurymasis katorija. Malonu buvo išlypinti ant kalno veidais, pamatyti vien Vilnių, kur yra atlietomas su dideliu apartamentu namais ir groži atrodantis skersais neras upon stakionis. Vilniaus žmonės man atrodė visai gerai jų veidai atrodė sveiki, jų drapanos tvarkingos, ir jie atrodė kiekvienas turintis savo gyvenimo atsakomybę kur kitaip negali būti.

Dėkoju Tarybų Lietuvai už man leisti du dienas pabūti Vilniuje, dėkoju, kad nuvežė mane ir parodė gražiai atremontuotą Trakų pilių su jau ten įrengtu muziejumi.

Daugiausia dėkoju už leidimą matyti mano tėviškę. Pamačiau Raseinius, Šiluvą, Pašušvį, Grinkiškį, Sauskotą ir maloniausia — Sauskotą kur mano tėvai yra palaidoti.

Kaslink mano Dviejų Veidų, tai aš Lietuvą pamačiau ne tokia, kokią ji buvo mano knygoje. Apgailestauju. Visai gali išsilyginti. Aš šį kartą atvykau su geriausiaisiais norais pamatyti Lietuvą ir turiu viltį po poros metų vėl čia atvykti.

Dan Kuraitis

Keliauninkas Dan Kuraitis (kairėje) vienoje iš savo kelionių praėityje su žmona (mirusi prieš porą metų) išplaukė laivu Queen Elizabeth iš New Yorko. Nuotraukoje: iš k. į d.: Dan Kuraitis, Juozas N. Tysliava, Kuraitienė ir V. Tysliavienė, atvykusi į laivą Kuraičių išlydėti.

LIETUVOS ATSTOVO ZODIS

Šiomet liepos 28 d. sukan-
ka 40 metų, kai JAV vyriausybė pripažino Lietuvą de jure.

Tai buvo didelės reikšmės akiras. Ji lietuvių tauta, su išelvią imtinai, sutiko dideliausiu džiaugsmu.

Šios sukakties proga lietuvių tautos ir išelvių dėmesys su dėkingumu nukreiptas į JAV. Jos, remdamios laisvo tautų apsisprendimo principu, pripažino Lietuvą de jure.

Kai ant Lietuvos nusileido naktis ir Sovietų Sąjunga ją okupavo, JAV pasmerkė tą sovietų smurto aktą. Jos atsisakė pripažinti Lietuvos okupaciją. Panašiai pasielgė ir eilė kitų Lietuvai draugių valstybių. To kilnaus nusistatymo dėka Lietuvos Valstybė ligšiol tebėra tarptautinės valstybių bendruomenės narys. Lietuvos Diplomatinė Tarnyba tebeveikia ir Lietuvos trispalvė gali ir garbingai plėvėsuoti tos sukakties dieną šios šalies sostinėje, Washingtone.

Lietuvos Laisvė ir Nepriklausomybė didelės veiklos, aukų ir ryžto vaisius. Visai teisingai Karo Muziejaus šventovėje Kaune buvo pažymėta, kad laisvė laimėta per aukas ir pasišventimą.

Tūkstančiai lietuvių gyvybę paaukojo ant Lietuvos aukuro, kad jina būtų laisva ir nepriklausoma, kad ji amžiais gyvuotų laisva.

Šia sukaktuvine proga laikau garbinga pareiga prisiminti ir pareikšti dėkingumą žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Aš reiškiu taip pat gilia padėką ir visiems gyviesiems Lietuvos ir išelvių veikėjams bei geraširdžiams tautiečiams, kurie, vienu ar kitu būdu, krutėjo dėl Lietuvos. Man ypatingai malonu reikšti padėkos žodį lietuvių išelvių JAV. Ji nieko iš Lietuvos sau nelaukė; ji jai besąlyginiai

atidavė savo širdį, laiką ir turtą.

Ji ir šiandieną tebetęsia kovą už Tėvų žemės išlaisvinimą.

Dėkoju ir už moralinę paramą, kurios iš savo tautiečių susilaukiu dabartinėse Lietuvos Atstovo pareigose. Jos sunkios, bet jas saldina pasišventėliai tautiečiai. Jų gretose, dėl bendro labo, smagu kovoti, pavargti ir kentėti.

Lietuvių susiklausyme,

vieningume ir ryžte — Tautos galybė ir šviesesnio rytojaus viltis. Kova už Lietuvos laisvę — garbinga ir dėkinga kova. Tad, tęskim pasišventi ir išverti iki galo. Neklauskim, kaip ilgai. Pasišventimo mūmyse turi būti daugiau Lietuvos išlaisvinti, negu okupantui ryžto mindžioti Lietuvos žemę ir jos šventąsias teises.

J. KAJECKAS,
Lietuvos Atstovas,
Washington, 1962.VII.27 d.

PABALTIO ATSTOVŲ RAŠTAS VALSTYBĖS SEKRETORIUI

Prieš keturiasdešimt metų, 1922 m. liepos 28 d. Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybė suteikė Pabaltijo Respublikoms, Estijai, Latvijai ir Lietuvai de jure pripažinimą.

P. Evan E. Young, Jungtinių Valstijų įgaliotinis Rygoje, savo 1922 m. balandžio 6 d. sugestijoje tuojau pripažinti Pabaltijo Respublikas, tarp kita pabrėžė, kad tų Respublikų Vyriausybės yra susidariusios su jų pavaldinių sutikimu:

“Taip pat svarbu yra priimti dėmesinį faktą, kad kiekviename tų kraštų vyriausybė esančių valdžioje asmenys atstovauja didžiąją gyventojų daugumą, jų tautiniai rinkimai buvo padaryti viešai ir jais suteikta galimybė rinkikams laisvai pareikšti savo valią, trumpai tariant, tų vyriausybė valdžios vykdymas eina iš jų atitinkamų tautų ir jų sutikimu.”

Tat, Jungtinės Valstijos, suteikdamos de jure pripažinimą, formaliai ir iškilmingai patvirtino laisvo apsisprendimo principą, pagrįstą suinteresuotų tautų laisva valia.

Nuo to laiko, Jungtinės

Valstijos tvirtai laikėsi pripažinimo Pabaltijo Valstybės teisų pasirinkti savitą valdymo formą ir likti laisvomis ir nepriklausomomis.

1940 m. birželio mėnesį Sovietų Sąjunga, sulaužydama tarptautines sutartis ir iškilmingus savo pasižadėjimus respektuoti Pabaltijo Valstybių teritorinę neliečiamybę ir politinę nepriklausomybę, jas jėga užėmė ir aneksavo.

Jungtinės Valstijos savo nusistatymo nepakeitė, bet pasmerkė šį Sovietų Sąjungos neteisėtą veiksmą ir pakartotinai patvirtino savo nusistatymą pasipriešinti bet kokiai intervencijos formai į kitų suverenų valstybių vidaus reikalus.

Tvirtyta Jungtinių Valstijų laikysena yra nepaprastos svarbos mūsų atitinkamų tautų moralės palaikymui ir mūsų tautinio palikimo išsaugojimui.

Šios sukakties proga, diplomatiniai Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai nori išreikšti Jums, Pone Sekretoriau, ir Jungtinių Valstijų Vyriausybei, savo atitinkamų tautų ir savo asmeniniu vardu, jų giliausį dėkingumą už tą Jungtinių Valstijų Vyriausybės tvirtą nusistatymą ginti tvarkos, teisės ir teisingumo dėsnius ir pripažinti mažoms tautomis teisę laisvai pasirinkti jų savitą valdymo formą.

Pabaltijo valstybių dipl. atstovai Washingtone J. Kajekas, J. Kaiv, dr. A. Spekke, JAV 40 metų Pabaltijo valstybių pripažinimo de jure sukakties proga, buvo priimti U. Alexis Johnson, Valstybės pasekretoriaus pavaduotojo politiniams reikalams.

Ta proga buvo įteikta Valstybės Sekretoriui bendra Pabaltijo dipl. atstovų nota.

Taip pat ta proga Pabaltijo dipl. atstovai davė bendrą amerikiečių spaudai komunikatą (Press Release).

Žinią apie tą sukaktį ir Pabaltijo dipl. atstovų JAV žygį Amerikos Balsas perdavė Lietuvai.

Atsisakom nuo plikių ir ūsuotų !

Iš Varšuvos dienraščio Polityka East Europe žurnalas ima šį vaizdelį:

17 metų Erikas ir keli draugai sugalvojo naują žaidimą: gaudyti gatvėse plikius ir ūsuotus vyrus. Tokį pastebėjimą, pribėga, suduoda žandinių ir nukleka. Kas savaitę ar dvi, jauni karžygiai sueina, suskaito kiek kuris aukų sugavo ir apdaužė. Laimėtojas gauna bonką degtinės.

Kai suimtam Erikui buvo pranešta, kad šitoks žaidimas lauzo kelis įstatymus, šis atsiliepė: “Mūsų puiklame krašte juk viskas eina ne pagal įstatymus. Liaudies valdžia naikina kapitalistus, mes gi pasiryžome išnaikinti plikius, nes, mūsų nuomone, jie miesto gatvių vaizdą gadiną, o ūsuoti juk prisiilauko buržuazinių, atgyvenusių madų.”

Kur Eriko tėvai? Jie neturi laiko. Motina dirba mokslo įstaigoje ir laksto visuomeniška reikalais, o tėvas yra augštas, pareigūnas ministerijoje ir bėgioja partijos užduotimis.

ALT centro valdyba...

Atkelta iš 1 psl.

Jiems nepatinkamus veikėjus, aš iš savo pusės dėmesio nekreipiu ir nekreipsiu. Aš skaitaus tik su pozityvia kritika ir tik su konkrečiais pasiūlymais.”

Kiek ilgesnį pranešimą padarė ir Tarybos sekretorius dr. P. Grigaitis, nupasakojęs ALT atliktus darbus nuo praėjusio suvažiavimo (1961 m. liepos mėn. 3 - 4 dienomis). Jis išvardino ALT žygius tarp amerikiečių, veiklą sulatviais bei estais, nušvietė delegacijos pas JAV prez. Kennedy procedūros eigą, bei kita.

Pranešdamas apie delegacijos sudarymo vargus Tarybos sekretorius nepagailėjo pylos bendruomenininkams, o po to pabrėžė:

“Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgalvoti, kad tas buvo kaip kurių lietuvių sudrumsta ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti trukšmą. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbu ir bendrai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo bylai.”

Taip pat dr. Grigaitis pakaltino ir ALT Los Angeles skyrių, kuris nesilaikė organizacijos statuto IV skyriaus V-to ir VI-to straipsnių, naudojant Lietuvos laisvinimo reikalams surinktus pinigus kitiems reikalams.

Suvažiavimo svečių tarpe buvęs ALT Los Angeles skyriaus pirm. J. Jodelė, patikslindamas dr. Grigaičio pranešimą, padarė priešingas pastabas, sakydamas, jog čia už viską kalti ne jie, o ALT centras, kuris neregavęs jokių pasiūlymų ir iš sekretoriaus susilaukę tik viešos kritikos.

Dar vienu pranešėju buvo ALT išdininkas M. Vaidyla, nušvietęs organizacijos finansinę padėtį. Jis paskelbė, kad nuo 1961 mėn. 1 d. iki 1962 m. birželio 1 d. ALT turėjo 25,976,80 dol. pajamų ir 31,968,68 dol. išlaidų. 1962 m. birželio mėn. 1 d. izde buvo 16,930,77 dol.

Daug karštų diskusijų susilaukta svarstant Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalais Kongresan įneštų rezoliucijų klausimu. Čia savo mintis dėstė apie 15 asmenų, kurie įvairiai pasisakė šiuo reikalu. Nieko konkrečiau nebuvo pasiekta, nors jautrumo daug parodyta. Dalykas paliktas naujajai ALT vadovybei svarstyti.

Tarp kitų pranešimų pažymėtina ALT Informacija centro New Yorke vedėjos M. Kizytės pranešimas, kuriame ji siūlė centrą perkelti Chicago.

Iš įdomesnių nutikimų čia buvo tas faktas, jog Sandaros organizacija, pateikdama Tarybos savo atstovus, šį kartą išleido dr. Pajaujį iš Washingtono. Jį pavadavęs J. Bertašius čia pakėlė didelį triukšmą, pažymėdamas, jog M. Vaidyla neturi teisės taip elgtis, nes atstovai yra tvirtinami ALT Kongreso ir niekas negali jų atleisti. M. Vaidyla atsakydamas pažymėjo, jog dr. Pajaujis nėra sumokėjęs nario mokesčio, nesilanko į posėdžius ir t. t.

Taip pat suvažiavimam buvo atvykęs ir Vilnius laikraščio artimas bedradarbis dr. Margeris, kuris, kaip neišpildęs suvažiavimo prez. pirm. L. Šimučio pageidavimo, buvo paprašytas aplieisti salę. L. Šimutis visus svečius paprašė, kad jie pasirašytų į svečių sąrašą, o kadangi dr. Margeris atsisakė tai padaryti, negalėjo sekti posėdžių eigos.

Tremtiniai gali atvykti į Ameriką

Šiomet birželio 28 d. JAV prezidentas pasirašė Kongreso priimtą įstatymą HR 8291, pagal kurį tremtiniai teikiams ypatingos lengvatos atvykti į Ameriką. Faktiniai šis įstatymas yra ne kas kita, kaip buvusio įstatymo PL 86648 galiojimo pratęsimas neribotam laikui. Pagal juos, tremtiniai gali atvykti į JAV be laukimo, be kvotos.

Suprantama tas, kaip ir visi kiti įstatymai, turi daug paraграфų ir sąlygų, kurių čia visų negalima išvardinti.

Tremtinu laikomas tas asmuo, kuris dėl persekiojimo arba dėl persekiojimo baimės dėl savo rasės, religijos ar politinio įsitikinimo arba dėl karo veiksmų ar gamtinės katastrofos paliko savo nuolatinę gyvenvietę ir niekur pastoviai neįsikūrė arba neįsigijo teisų į darbą ir į pastovią gyvenvietę. Šis yra oficialus tremtinio apibrėžimas.

Reikia pabrėžti, kad šis

įstatymas (HR 8281) taikomas tik tremtiniais pagal Zenevos konvenciją ir esantiems JT Pabėgėlių Komisarо žinioje bei gyvenantiems kai kuriuose Vakarų Europos kraštuose. Tremtiniais nelaikomi repatriantai, savanoriškai pakeitę savo gyvenvietę, nei to krašto tautiečiai, kuriame jie gyvena (pvz., Jugoslavijos vokiečiai, atsidūrę V. Vokietijoje arba Algerijos prancūzai, parbėgę į Prancūziją.).

Kiek kiekvienais metais asmenų galės atvykti į JAV be kvotos, nustatys JAV vyriausybė specialiu susitarimu su JT Pabėgėlių Komisarо: pereitais metais to skaičiaus tremtiniai nepajėgė užpildyti. Gal dabar kai kurie tremtiniai lietuvių, esą Italijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje vėl panorės savo emigracija į JAV pradėti. Kelionpinigius nėra sunku pasiskolinti iš įvairių tarpt. šalpos organizacijų, o dokumentaciją sutvarkyti niekai padės BALFas.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos biuletenio naujas numeris jau siuntinėjamas. Šis numeris skirtas JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesijai.

Biuletenis turiniu ir išvaizda daro gerą įspūdį. Biuletenį redaguoja: Jonas Jasaitis, Jeronimas Ignatonis ir Zina Morkūnienė. Administruoja Antanas Koreiva.

Šiuo metu biuletenio spausdinama 2,000 egz. Jį gauna: apylinkių, apygardų ir centrinių institucijų valdybos, Tarybos nariai ir prenumeratoriai.

Dan Kuraitis...

Atkelta iš 4 psl.

Tai “didelis kreditas” Tarybų Sąjungai. Pagaliau ir priėmė ją neblogai. O juk net, esą, geriausi bičiuliai bauginę ją nevažiuoti. Jis dabar matas, kad šitoks baiminimas būves beprasmiškas.

Šitokie atsiliepimai apie Tarybų Lietuvą, jos sostinę Vilnių, niekaip nesiderino su tuo Dan Kuraičio šmeižtu, kuris buvo išlietas minėtoje knygkūstėje.

Kaip gi suderinti šiuos jūsų atsiliepimus ir tą šmeižtą? — taip ir paklausiau Dan Kuraitį.

Nustebino tiesiog atgailaujantis jo tonas. Jis perdavęs savo įspūdžius Naujienoms, o ten kažkoks Augustinavičius viską sukūręs. Jis ten, girdi, visus tuos melus ir surašęs. Daug ką, esą, išgalvoję tie naujieniečiai ir to, ko jis kelionėje nei matęs, nei girdėjęs.

Kai pastebėjau, kad bet koks save gerbiąs ir turis sąžinę žmogus būtų protestavęs prieš šitoki “redagavimą” ir nebūtų sutikęs išleisti su savo parašu tokios knygutės, jei tai ne jo mintys. Dan Kuraitis negalėjo nieko daugiau ištarti, kaip tik tą vieną žodį: “atsiprasau.”

Tai kokių gi Dan Kuraičiu mums tikėti? Ar tuo, kuris žiūri į mus iš anos antitarybinės knygėlės, ar tuo, kuris čia giria Vilnių ir vilniečius, duoda “kreditą” Tarybų valdžiai. Kuris jo veidas yra tikras?”

Tai gi, kaip atrodo, nei aprašymas, nei laiškas nieko

gero apie Dan Kuraitį nepasako. Jis apgalestauja tai, ką esąs sakęs savo įspūdžiuose, bet pamiršta, kad tada jis Lietuvoje nebuvo ir apie jį nieko rašyti negalėjo. Jis tuose įspūdžiuose užkabinėja komunistinę santvarką, o dabar apgalestauja tai daręs. Tai kas jis dabar: kapitalistas ar komunistas?

Ar reikėjo Dan Kuraičiui važiuoti į Lietuvą, kad prisipažintų, jog tie jo įspūdžiai buvo suredaguoti Naujienų redakcijoje? Kaip nedėkingai atsilyginta draugams, kurie norėjo jį perstatyti pastabiu ir išmintingu keliauninku, besirūpinančiu net svetimųjų pavergtos tautos reikalui!

Dan Kuraičio knygutės “redaktorai” dabar bandys teigti ir įrodinėti, kad jis ten Vilniuje buvo priverstas taip kalbėti ir rašyti, bet ar gi gali protingas žmogus tuo patikėti?

Agitpropas paguldė Dan Kuraitį ant menčių, tačiau ir jam nėra kuo didžiuotis, es didelio vargo nereikėjo pakelti.

Dan Kuraičio “dvasiniai globėjai” apsiputoję drąskė iš Lietuvos grįžusią S. Narkėliūnaitę, kad ji nekalba taip, kaip jie norėtų. Jie, matyt, atsiminė, kad pasisekė taip kadaise su Dan Kuraičiu padaryti, tačiau, savo “laimėjimais” apsvaigę, jie pamiršo, kad S. Narkėliūnaitė savo įspūdžius pati rašo ir pati už juos atsako.

Reikia sutikti, kad Dan Kuraitis suvaidino netikėtai pi-glą komediją.

NAUJAS BIOGRAFINIS VEIKALAS

Rašytojas
Juozas Svaistas

Rašytojas Juozas Svaistas, pradėjęs puoselėti biografinį romaną „Draugo premijuoto „Jo sužadėtine“, neišleido

plunksnos ir davė naują tos pat srities biografinį veikalą apie didįjį Lietuvos knygnešį kun. Martyną Sidaravičių.

Knygnešių epocha yra dar gal permažai mūsų nagrinėta ir nušviesta. O iš tikrųjų tai buvo nepaprasto heroizmo, rizikos, aukos ir idealizmo laikotarpis, iš kurio jaunosios kartos gali pasimokyti, kaip reikalinga branginti savą žodį ir savą spaudą.

Šiuo romanu autorius kaip tik ir mėgina atskleisti dalį tos uždangos, kuri mūsų tau-

tos praeities kovas ir aukos dvasią parodo realiomis spalvomis.

J. Svaistas nebando atskleisti visko, kas tuo metu buvo knygnešių daroma, bet lengvais teptuko brūkšniais išryškina vieną iš žymiausiųjų Sūduvos krašto knygnešių vaizdą, parodydamas jį to meto gyvenimo aplinkoje.

Jis taupiais žodžiais atskleidžia visą jo biografiją, įstatydamas jį to laikotarpio fone, išryškindamas ano meto okupantų valdininkus, aukštesnių tikslų siekimą, nuolatinę nerimą, kuris vertė jį iki mirties darbuotis visu uolumu.

Jo supratimas, kad spauda yra būtina švietimo ir švietimosi priemonė, parodo užsimezgančius ir bręstančius vaistus, kuriais jis pats nie-

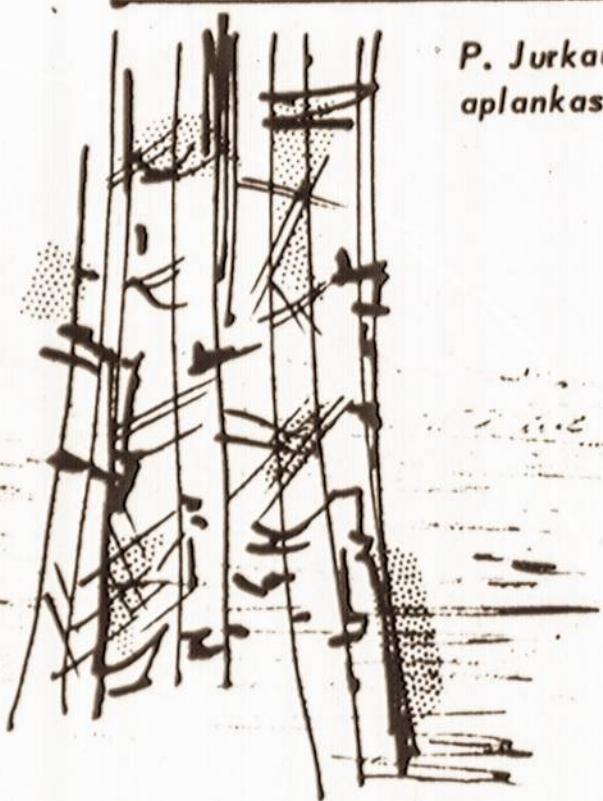
kada negalėjo pasinaudoti, bet kurie buvo tokie reikalingi Lietuvos tautiniam atgimimui ir būsimos Nepriklausomybės atstatymui.

„Žiobriai plaukia“ sukurtas, autoriui gerai išstudijavus M. Sidaravičiaus gyvenamąjį laikotarpį ir jo veiklos aplinkybes.

Todėl ir istorinė jo vertė užima reikšmingą vietą biografinių romanų eilėje. Stilius lengvas ir lakus, žodis sodrus ir taupus, dialogai gyvi ir aiškūs. Skaitytoją šis romanas įves į užmirštą mūsų tautos praeitį ir pasididžiavimo vertą didvyriškų kovų laikotarpį.

Aplanką piešė P. Jurkus. Knygą išleido Lietuviškos knygų klubas Chicagoje. Kaina \$2,50.

P. Jurkaus
aplankas

JUOZAS ŠVAISTAS

ŽIOBRIAI PLAUKIA

11.

Negreit susigaudė rusai dėl naujųjų lietuviškų knygų. Kad jos naujos ir kad plinta, aiškiai pastebėjo. Bet iš kur? Kame tasai šaltinis?

Ilgokai klaidino juos spaustuvės vieta ir data. Smulkiai patikrinę, rado, kad Zavadskis seniai nebeapsusina lietuviškų knygų ir jo sandėliuose nė vienos nebėlikę. Stropiai sekdami per savo šnopus, agentus, nustatė, kad toji versnė Prūsijoje, konkrečiai Tilžėje. Tuoju griebėsi griežtesnių priemonių: padvigubino pasienio sargybą, aštresnę kontrolę, stipriau saugojo slaptuosius takus, daugiau šnipų prisandė trečiojo pasienio linijai ir toliau nuo jos.

Šituos pakeitimus tuojau pajuto Sidaravičius. Pirmasis įspėjimas Naumiestyje. Įvažiavo ir tuojau „suuodė“, kad žandarų sekamas. Buvo turgaus diena. Greit pasuko į vieną kiemą, kur daugiau vežimų. Iš-kaišiojo knygas po svetimus vežimus.

Bematant ir žandarai. Jis sėdi savo vežime ir snaudžia apsimetęs. Pareikalavo išlipti. Krata. Viską išdraskė, išmėtė. Nė vienos knygos. Žandarai keikdamiesi nueina. Kiemo tarpvartėje sugriebia už krūtinės vieną žmogų. Gerokai jį taso, keikia ir uždrožia antausį. Sidaravičius spėja, kad tai ir bus tasai skundikas, arba žandarų šnipas.

Sidaravičius paseka žandarus. Kai jau tolokai nueina, susirenka savo išmėtytas knygas ir važiuoja toliau.

Antrasis įspėjimas Ramoniškių muitinėj. Grįžo tada iš Tilžės su geroku knygų krūviu. Pastebėjo, kad jo „patronai“ — Akulinas ir Prochozovas — visai kitoki, daugiau oficialūs.

Akulinas pasikvietė į savo kambarį, tartum susilti ir arbatos išgerti. Tarp kitko nusišypsojo ir sako:

— Na kaip, batiuška, šandie? Ar daug devocionalių ir mišioms vyno vežiesi?

— Po truputį. Kiek leista...

Ligi to meto Sidaravičius vien tik Ramoniškių pereinamuoju punktu tesinaudojo. Dažnai važinėdavo. Teisindavosi, kad norįs geresnio, pigesnio vyno ir škapliernikiškų dalykų, kurie nedraudžiami, parsigabenti.

Akulinas savotiškai mirktelėjo:

— Ar ne per daug to vyno išgeri pats vienas per mišias? Kai mūsų cerkvėj, tai visiems žmonėms po išpažinties duoda gerti, bet pas jus — ne?

Sidaravičius atidžiau sukluso ir akylai pasižiūrėjo į Akuliną. Tasai griežtai pakeitė kalbos toną ir veido išraišką:

— Mielas batiuška! Kalbėkim atvirai. Mes viską

žinom ir suprantam. Nemanyk, kad čia tik uniforma ir mechaniskas žmogus. Mes irgi turim krikščionišką dūšią. Jus laikom beveik šventuoju. Tokį idealistą ir pasiaukojusį dėl savo tikėjimo, žmonių labo pirmąjį matom iš visų dvasininkų. Nenorim žudyti jus, bet ir patys nenorim žūti. Dabar taip griežtai saugoma siena ir tiek daug tų šnipų. Praleisim pro pirmąją liniją, gali įkliūti antrojoje arba trečiojoje. Laimingai prasmukęs ir šią liniją, gali užklypti ant žandarų arba jų šnipo. Kas tuomet nukentės? Be abejo, jūs ir mes! Vienas vežė, o kiti praleido. Todėl be jokios baimės palik visas savo knygas pas mane.

Sidaravičius apglumo. Kas čia dabar: provokacija ar tikrai nuoširdus pasitarimas? Akulinas suprato staigmenos įspūdį.

— Taip, taip, batiuška! Bičiuliškai patariu. Knygos bus sveikos. Mes nugabensim: arba aš, arba Prochozovas. O gal ir abu kartu. Niekad neatsisakysim nuvykti pas jus žiobrių pasikepti.

Grįžo Sidaravičius nusiminęs. Tuoju pasiguodė Antanavičiui:

— Žinai, Juozapai, prastos naujienos iš paprūsės. Visai rimtą įspėjimą gavau Ramoniškių muitinėj.

Antanavičius iš lėto, flegmatiškai:

— Tik įspėjimą? Dar pusė bėdos.

— O ko tu norėjai? Kad būtų protokolas, konfiskuotos knygos ir paskelbtas teismas?

— Nė maž nesistebėčiau, kad ir taip. Per daug dažnai jau tu važinėji tuo pat keliu. Nors ir ne blogi tie tavo ruseliai, bet ir aniems, matyt, įgrisai. Sąvėlės akyse prisitrynė. Žinok: miško vagys niekad nešliaužioja tais pačiais takais, kol jau kelelį pramina. Ir niekad nevagia to pat sargo ribose. Vis keičia. Mūsų darbas irgi tartum vagystė.

— Suprantu, ką tu norėjai pasakyti. Bet aš kitaip jau apsigalvojęs. Nutariau rečiau pats bevažinėti į Tilžę...

— Žinoma, kad taip! Įkliūsi, gausi Sibirą. Ir mū-

Tęsiama 7 psl.

Sovietine enciklopedija

lietuviskame popieriuje

Jau išėjo iš spaudos „Trumpos literatūrinės enciklopedijos“ I tomas. Veikalą leidžia Valstybinė mokslinė leidykla „Sovetskaja enciklopedija“ Maskvoje. Vyriausiasis redaktorius — rašytojas A. Surkovas. Redakcinės kolegijos sudėtyje iš lietuvių literatų yra akad. K. Korsakas. Šios enciklopedijos iš viso bus 6 tomai, jileidžiama 100,000 egz. tiražu.

Pirmasis „Trumpos literatūrinės enciklopedijos“ tomas turi 1088 skiltis ir apima žodžiūš nuo „Aarne“ iki „Gavrilov“. Didelio formato tomas gausiai iliustruotas rašytojų atvaizdais bei kitokia ikonografinė medžiaga (įdėta daugiau kaip 300 iliustracijų).

Pirmajame „Trumpos literatūrinės enciklopedijos“ tome randame nemaža ir liuanistinės medžiagos — keliolikos mūsų rašytojų, kritikų ir tautosakininkų biografijas. Iš praeities rašytojų atskiri straipsniai duoti A. Baranuskui, J. Basanavičiui, J.

Baltrušaičiui, J. Biliūnui, K. Binkui, P. Vaičiūčiui, M. Valančiui, P. Vaičiūnui, J. Vienažindžiui, Vydūnui. Iš mūsų tarybinių rašytojų enciklopedijoje informuojama apie J. Avyžių, A. Baltakį, A. Baltrušą, A. Baužą, J. Baltušį, J. Būtėną, K. Borutą, V. Vaisiūniencę, A. Venclovą. Be to, atskirai dar rašoma apie laikraščius „Aušra“ ir „Varpa“. Kai kurie iš šių straipsnių įdėti su nuotraukomis ir iliustracijomis.

Medžiagą šiam enciklopedijos tomui parengė Lietuvos kalbos ir literatūros instituto darbuotojai — P. Cesnulevičiūtė, K. Doveika, V. Galinis, V. Kubilius, A. Radzevičius.

Pažymėtina, kad „Trumpa literatūrinė enciklopedija“ spausdinama popieriuje, kuri gamina Lietuvos J. Janonio vardo popieriaus fabrikas.

„Mužikėlio giesmės“ — populiaraus XIX a. pradžios lietuvių poezijos kūrinio (išsp. 1823 m.) — autorystės klausimas jau seniai sudaro aktualią lietuvi literatūros istoriografijos problemą. Paskutiniu metu išaiškėjo, kad „Mužikėlio giesmė“ nėra grynai originalus kūrinys, o lenkų poeto vilniečio Pranciškaus Sokolo-Sahino eilėraščio „Mužikėlis“ („Chlopek“) perdirbinys.

Apie šį faktą ir apie įsise-nėjusią tradiciją priskirti „Mužikėlio giesmės“ autorystę D. Poškai platų straipsnį parengė akad. K. Korsakas. Straipsnis bus paskelbtas „Literatūros ir kalbos“ VI tome, kuris jau atiduotas spaudai.

JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba Birželio įvykių praga išleido amerikiečių spaudai skirtą biuletinį „LITHUANIAN BULLETIN“. Biuletenu apylinkių valdybos jais aprūpino savo vietovės amerikiečių spaudą.

Daugelis amerikiečių laikraščių biuletinio medžiaga pasinaudojo. Biuletinį redagavo kun. Pranas Garšva ir Stasys Daunys, bendradarbiaudami su Lietuvos Konsulatu. Konsulatas pasirūpino ir vertimu į anglų kalbą.

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija per savo Kultūros Komisiją, JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybai paskyrė \$100 Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymui. Tai jau ne pirmas atvejis, kai Illinois lietuviai gydytojais paremia aukomis kultūrinius reikalus.

Simfoninių programų parastese

J. KREIVĖNAS, Cicero, III.

V. Širvydas š. m. VII.20 "Vienybė" rašė apie simfoninio koncerto programą Kultūros kongreso metu ir palietė kelis labai plačius klausimus. Kai ką dera aiškinti.

Kitataučių muzikinėje literatūroje lietuvių vardas nėra labai retas svečias. Jau nekalbant apie kažkodėl išimtinai visų prisimenamus Goethės ar Herderio lietuvių dainų pagyrimus, 1830 m. buvo išleista Fr. Chopino "Piosnka litewska", kilusi iš kun. Ks. Bohušo pateiktos "Ankstyrytą rytmetėlių".

Ir nei viena kita lietuvių daina nėra taip plačiai pasauly žinoma, kaip ši. Būtų didelio vargo susekti visas jos laidas. Vokiečiu ji išplatinta "Litauisches Lied" vardu. Amerikiečių rinkoje tebėra jos trys amerikietiški leidimai: aukštam balsui, žemam balsui ir aranžementas mišriam chorui.

Ir ne tik ši daina, — galima būtų minėti dešimtimis įvairių tautų vadovėlių, giesmių, rinkinių ir t. t., kur vis rastume ką nors litevska, litovskaja, Lithuanian. Tarpe plačiai žinomų vardų turime ir Prahoje išleistą Antonin Dvožak, op. 27, 1878 m.: Pet sboru pro muzske hlasy na slova litevskych narodnich pisni...

LIETUVAI REIKŠMINGA

Visa tai mažų mažiausia yra lietuviško vardo kultūrinė ekspansija, lietuvių tautai ir Lietuvai labai reikšminga. Šios rūšies reikšminius reikia minėti su respektu.

Anglosaksų pasaulyje reikia įvertinti Anna Kaskas, kurios dėka 1945 m. Clevelande išleistas storas tomas A. Louis Scarmolin "Lithuanian Rhapsody", op. 197, simfoniniam bandui. Prie šios rūšies reikšminių reikia priskirti ir J. Zdaniaus įtaką žinomam australų kompozitoriui H. Perkins, kurs harmo-

nizavo pluoštą lietuviškų liaudies dainų. Reikia svarbiu dalyku laikyti ir bostoniečių draugystę su John Bovicchi, kuris rašo dainų St. Santvaro tekstams.

APIE KARLOVIČIŲ

O apie Karlovičius, lenkų dvarininkus, reikia neužmiršti, kad Miečislovo tėvas savo dvare laikė lietuvių ir iš jų mokėsi lietuvių kalbos, pats parašė 14 veikalų lietuviškomis temomis.

Sūnus Miečislovas "Rapsodia litewska" parašė ne I Pas. karo metu, o 1906 m. Apie savo kūrinių kompozitorius atsiliepė taip: "Stengiausi joje išlieti visą gailę, liūdesį ir nedalią liaudies, kurios dainos skambėjo mano vaikystėje" (žiūr. J. Gaudrimo "Iš lietuvių muzikinės kultūros istorijos", I, 56 psl.). Čia J. Gaudrimas dar pridėda: "Rapsodija pagrįsta lietuvių liaudies dainų — raudos, lopšinės — temomis".

Dar reikia pridėti, kad "Rapsodia litewska" yra pasauly gan populiarus, susilaukusi kelių laidų. Ji 1913 m. Vilniuje buvo antrojo lietuvių koncerto programoje, šalia M. K. Čiurlionio "Miško". M. Karlovičius yra įėjęs į lietuvių muzikos istoriją.

Dabar Lietuvoje yra gan daug ir gerų lietuviškų simfoninės muzikos kūrinių. Nemaža jų ir spausdinama, Maskvoje. Jų leidimo išmėros: J. Juzeliūno II simfonija, 1959 m., 220 psl., tiražas, 230, kaina rb. 34.40; E. Balsio koncertas smuikui, 1958 m., 151 psl., tiražas 330, kaina rb. 23.75; B. Dvariono Šventinė uvertiūra, 1959 m., 111 psl., tiražas 350, kaina rb. 17.50 ir t. t.

Su lenkais nuėjo Gražina Bacevičiūtė. 1961 m. lenkų kataloge garsinami 33 Gr. Bacevičz leidiniai, kurių pvz. III Symfonia, 1954 m., 164 psl., tiražas 460, kaina 157 zł.

Chicagoje Kultūrinio Kongreso metu įvykstančio simfoninio koncerto dirigentas Jeronimas Kačinskas ir kompozitorius Vladas Jakubėnas. Ši Vyt. Maželio nuotrauka buvo daryta 1952 m. Carnegie Hall įvykusiame Pabaltijo simfoniniame koncerte, kurį rengė V. Tysliavienė ir lietuvių kompozitorių kūrinius dirigavo J. Kačinskas.

Iš šių kelių pavyzdžių aišku, kad tai yra visai mažo tiražo leidiniai, kad jų išleidimas brangiai kainuoja ir kad jie labai nuostolingi. Bet valstybės randa tam tikro reikalo jų leisti ir leidžia.

Dabar šiek tiek šviesos apie mūsų reikalus. Leisti būtų kas: daugiau kaip 30 leidinių. Bet emigracijoje tokių

dalykų neišleido niekas, neišleisim ir mes.

Prieš kelis metus Iz. Vasyliūnas pradėjo akciją rinkti šiam reikalui pinigų. Jis pats šiam reikalui paskyrė savo koncertų honorarus. Deja, tai ir liko tyruose šaukiančio balsas. Man yra žinoma, kad, pvz., Chicagoje buvo šiam reikalui kurčios visos

ausys, į kurias tik buvo kreiptasi net ir koncerto reikalu.

Vilčių nedidina ir milijoninių fondų atsiradimas, nes jie neabejotinai turės svarbesnių ir propagandiskai geriau pastatytų reikalų.

Prel. P. Juras išleido J. Kačinsko koncertines mišias. Niekas jų negiedojo ir negieda, tik garbingas leidėjas prieš kelis metus guodėsi maždaug taip: įdėjau penkiolika šimtų ir kad nors penktos dešimtys būtų grįžę! Lietuva turi sąlygų ne tik simfoninius kūrinius išleisti, bet ir kiekvieną dėmesio vertą kūrinių atlieka. Kompozitoriai ne tik rašo, bet savo kūrinius ir girdi. Yra kūrinių, įgrotų ir į plokšteles, kurias ir mes galime gauti ir pasiklausyti.

PAVIENĖ INICIATYVA

O pas mus? Nagi mūsų kompozitoriams kartkartėmis, kokį kartą į kelis metus, irgi nusišypso progų kai ką savo kūrybos išgirsti, vieną kitą nuotrupą ar ištrauką. Ir tai dėka kelių asmenų veržlumui: V. Tysliavienei, Margučiui, Kačinskiui, Marijošiui. Juokdariaiškai atrodo "Margučio" žurnale keliama pretenzija pirmoje eilėje kelti mūsų jaunuosius kompozitorius. Deja, mūsų visuomenėje visi lygiai jauni, nes negirdėti.

Lietuvoje emigrantų kompozitorių kūrinių nėra grojami. Ne dėl to, kad tie kūriniai jiems būtų neprieinami. Prieš kelis metus ir per mano rankas į Lietuvą nukeliavo viena nebloga simfoninė partitūra. Jei grotu, pažadėjau parūpinti ir balsus, jei spausdintu, kompozitorius pažadėjo pats peržiūrėti korektūrą. Bet viskas nuskendo lyg baloje. Apie kultūrinius ryšius su

Fragmentas iš "ŽIOBRIAI PLAUKIA" (iš 6 psl.)

sų darbas keliems metams bus sužlugdytas, o gal ir visiškai. Mano galva, verčiau pasinaudoti agentais. Bet ir jiems reikia parinkti naujus punktus. Kodėl nesusidomėti Slavikais? Ramus, tylus užkampio bažnytkaimis. Ir snūdus kaip miegančioji gražuolė. Už miestelio aikštės tuojau šešupė ir tiltas. Už tilto jau Prūsai. Šešupės krantai vešliai apžėlę karklais. Patogu pakus slėpti ir patiems nešikams pasislėpti, jei-gu nelaimė kokia.

Nauji punktai buvo išmėginti. Nuo Ramoniškių irgi neatsisakė Sidaravičius. Svarbu, kad ten tokie geri bičiuliai. Juoda sutiko ir toliu pasitarnauti. Visada leisdavo pasidėti pas juos knygas. Vėliau progomis atveždavo. Daug pūdų tų knygų pergabeno jau du į Sudargo kleboniją.

Sidaravičius tuo pat metu suaktyvino savųjų bendradarbių, knygnešių veiklą. Gerokai būrį jau turėjo — senų ir naujųjų. Pasimalonėdamas vartydavo sąrašą. Akyse ir vaizduotėj ryškiai pasirodo stambios reikšmingos figūros. Skaito, galvoja. Sieloje ramu, džiaugsmas plinta. Nebe vienas jau, neliko balsas tuščias, kaip tyruose. Čia vis tartum vadai — rinktiniai vyrai. Štai jie:

— Jonas Bastys, šakių parapijos.

— Mataušas Juodasis, Sudargo.

— Antanas Baltrušaitis, pramintas Antanėliu, Naumiesčio.

— Silgalių Būčiai. Jų ūkis ant Šešupės kranto, prie vieškelio iš Slavikų į Naumiestį. Labai patogi pozicija.

— Petras Kiečius, Rėzgalių kaimo.

— Pranas Pušiliauskas, Slavikų zakristijonas.

— Broliai Dobrovolskiai ir Rekašiai, tos pat Slavikų parapijos.

Tai buvo vadinamieji svetimšaliai. Į tą darbą pažadu įjungė ir savąjį štabą — Antanavičių, Urbutį,

Angrabaitį. Ryžtingai įspėjo:

— Rusai sustiprino savo sargybas, bet ir mes neliksim mulkiai!

Sidaravičiaus ataka nė maž nesušilpo. Gal dar atkaklesne tapo. Knygų spausdinimo ir gabenimo nė negalvojo sumažinti. Kasmet tas darbas šakotesnis darėsi.

Bevaikščiodamas savo padaržėmis, arti sienos, vis galvojo apie tuos pačius reikalus. Staiga nauja idėja. Net šilčiau pasidarė krūtinėj, ir linksčiau nušvito akys. Ties Sudargu, tarp Burgaičių ir Švarcų kaimų, pačiu pasieniu nutįšęs mažai naudingas žemės sklypas, apaugęs bruzgynais.

„Štai kur ideali vieta knygoms gabenti! Perneštas lengva paslėpti bruzgynuose. Paskui, gerai apsižvalgius, nesunku iki klebonijos atitempti“.

Nieko nelaukęs, pasiderėjo ir pigiai nupirko. Užrašė Jonui Kasperavičiui. Savo vardu, pagal rusų nuostatus klebonijoms, jokio daugiau nekilnojamo turto negalėjo įsigyti. Tuo ruožu tik vienas Kasperavičius fevaikščiojo per sieną ir nešiojo knygas.

Ilgai suko galvą kity svarbiu reikalu: kaip čia ir viduje geriau susitvarkyti, kad mažiau knygnešių nukentėtų? Daugiausia pakliūdavo žandarams fanatiškos pasiaukojusios moterys ir mergelės.

Lietuvos miesteliai visai nedideli. Jų gyventojai ne tik vienas kitą gerai pažįsta, bet gana smulkiai žino, kas kitose šeimose vyksta. Tas pats ir parapijoj ar prie bažnyčios susirinkus. Kiekvienas ne tos palaukės žmogus bematant įkrinta į akį. Tuojau ima kalbėti, teirautis: kas per vienas? ko čia lankosi? iš kur? kokiais reikalais? Labai lengva šnipams ar policijai susekti, jei dažniau toks pašalietis pasirodo.

Tad Sidaravičius sugalvojo trumpesnių distancijų būdą. Naujieji knygnešiai ar mažiau gabūs neturėjo peržengti savos parapijos ar valsčiaus ribų. Pasikeitimams buvo slapti punktai pas labai patikimus žmo-

Tęsiama 8 psl.

Mukelta į 8 psl.

Juozui Tysliavai

O nesenai, dar nesenai,
Artojų žemėn atvykai —
Kur upės, ežerai, kalnai,
Jūra banguojanti laukai,
Slamėsis pievų žolynų,
Žaliejį sodai ir šilai,
Aidėjo tau dainos menu —
Tą žemę jaunas pamilai:
Ir nuo jos priešų užgaidų
Ją gynėi plunksna ir kardu.

O nesenai, dar nesenai,
Kuomet krūtinėj troškimus
Kūreno užjūrių sapnai,
Kaip rytas sužibai pas mus,
Kolumbo žemėj; ir čia tu
Laikei Vienybę žibintu
Kultūros, mokslo, apšvietos,
Atidairo, laisvos minties
Ir mellės lietuvių tautos,
Iki pat pergreitos mirties...

O nesenai, dar nesenai,
Daug kur buvojome kartu.
Tėvų šalis, jos kaimynai,
Pasaulis riedantis ratu,
Diena su marga žmonija,
Naktis su begale akių,
Poetai ir poezija,
Ir daug dalykų kitokių —
Kas tik kilnu, gražu, svarbu —
Visuomet slejo mus abu.

Kuomet lietuvių reikalai
Vienam arba kitam mieste
Seimuose baigėsi vėlai,
Tai po pilkos nakties skralste
Lydėjom kitas kitą mes
Kelis kartus iki gelmės
Nakties, ir darėm spėjimus:
Kada pasaulis bus ramus?...
Žmogus žmogaus, šalis šalies
Neišnaudos, neskriaus, nelies?...

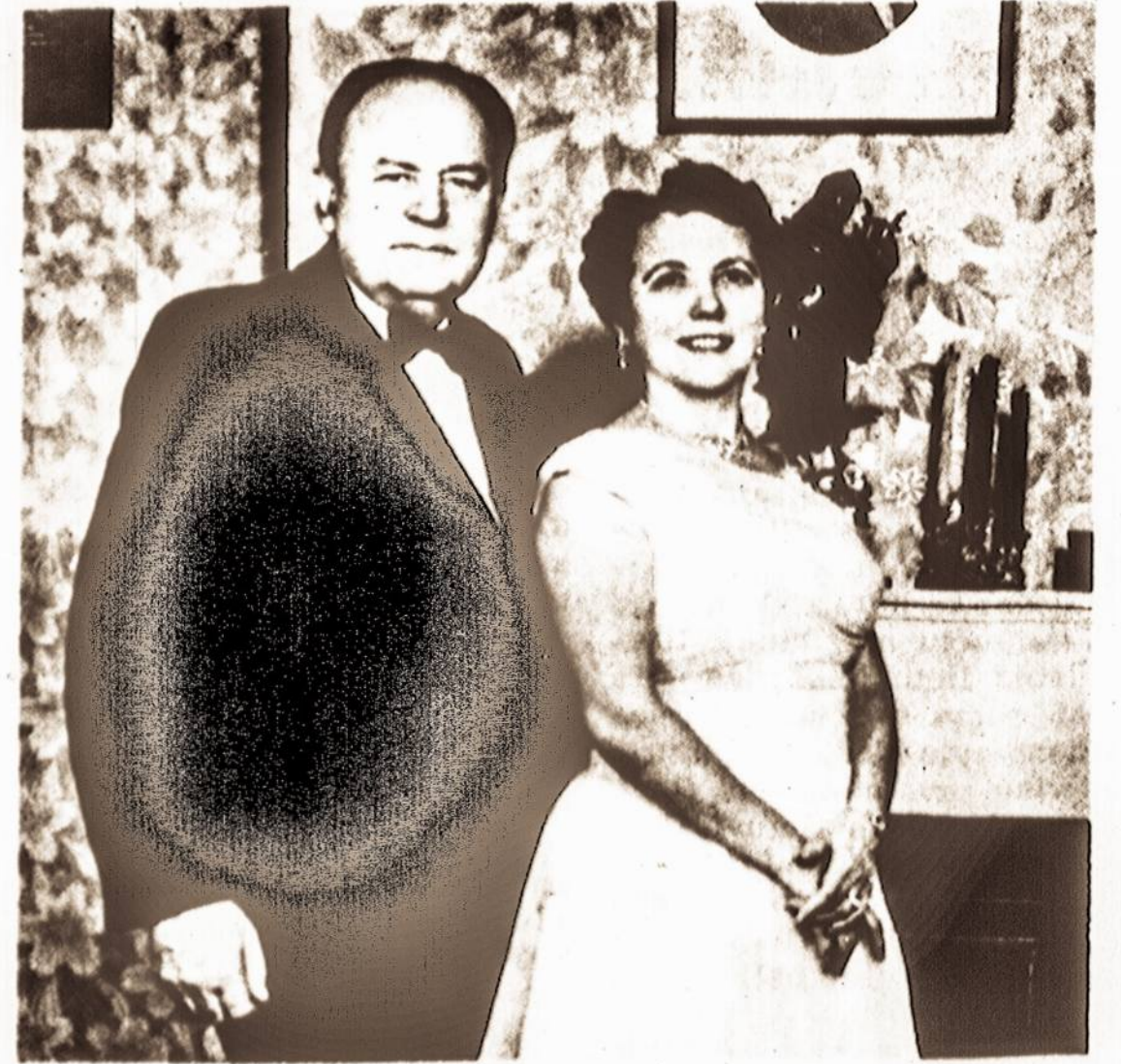
Ar jau platieji žvaigždynai,
Kurie mus glosto spinduliais,
Tylės — kaip tyli — amžinai,
Ir žmones apgauloti leis
Iš dešinės ir iš kairės:
O laisvos šalys tik žiūrės,
Neginys pavergiamų tautų,
Nesusijungs, nesivaduos —
Klumpos atgaleigos ratu —
Ir į nelaisvę pasiduos?

Ar atominis trupinys
Su vandenilio taškeliu
Šios žemės žmones išganys?
Ar išsiplės erdvės keliu
Į keršto debesis rūstus:
Žieduotą žemę ir miestus —
Pabūklus, mokslus ir menus —
Ir viską, ką per milijonus
Metų sukūrė molis šis,
Su žvaigždžių dulkėm sumaišys?

Bet apie būvio painumus
Ir kovą gero su piktu
Žvaigždės iš amžinų laktų
Neskubo atsiliepti į mus...
Aš pailsau, tu pavargai...
Ir netikėtai užmigai...
Tu ten, aukštai; aš čia žemai —
Dar vis tie patys reikalai
Grūmoja... Vargsta Lietuva...

* * *

Bičiuli, tautai gyvenai,
Tėvynei pynel vainikus...
Už tai tau žvaigždės mos tenai,
Tau Anapilynu švies takus...
Ten tavo siela tarp žilų
Tautos krivių ir vaidylų,
Prie Akapirmo papėdės
O Lietuvos ažuolynuos
Šventa ugnis vėl užlepsnos...

Advokatas, poetas - Nadas Rastenis su žmona Julija

SIMFONINIŲ PROGRAMŲ *Atkelta iš 7 psl.*

tėvyne kyla daug triukšmo, bet patys ryšiai sunkiai rišami. Kas ir kada prasimuž pro propagandą iš anos pusės ir per patriotizmo primityvą iš mūsų pusės?

Tuo tarpu be jokių politinių intencijų išleina, kad labiausiai atliktini visgi emigrantų kūriniai.

Lapkričio 25 d. Chicagoje rengiamas lietuvių simfoninės muzikos koncertas. Tariamasi dėl vienos trijų valandų repeticijos ir dviejų valandų koncerto.

Vienos trijų valandų repeticijos yra mažoka, bet daugiau sau leisti baugina galimas deficitas. Net ir tai, kas daroma, yra pagrįsta viena viltimi, kad lietuvių visuomenė nuo koncerto nenusigrįš.

Programą sudarant, siekta duoti vietos galimai didesniam kompozitorių skaičiui. Siekta įterpti galimai populiarenes, platesniems visuomenės sluoksniams suprantamos muzikos. Reikėjo ir tokios muzikos, kuri būtų galima surepetuoti vienu perėjimu ir tuo būtų išlošti laiko vienam kitam sudėtingesniam kūriniui surepetuoti.

Reikėjo skaitytis ir su tuo, kad kai kurios partitūros likusios Lietuvoje ir jų gavimas gan problematiškas. Ir pagaliau visuose programos klausimuose galutinis žodis priklauso dirigentui Jeronimui Kačinskui.

Taigi, ne viskas šiame koncerte bus įvykdyta taip, kaip daug kas norėtų. Pvz., koncertą rengianti komisija išreiškė nepasitenkinimą koncerto patalpomis. Koncerto laikas irgi nėra labai tinkamas. Na, ir daugiau plyšių galėtume surasti. Bet šiuo metu lietuviškam reikalui daugiausia padėsime, prisidedami prie koncerto pasisekimo. Kito gero kelio nematyti.

Idealu būtų, kas šis lietuviškos simfoninės muzikos koncertas Chicagoje šįmet būtų pirmutinis, o toliau tokie koncertai įvyktų kasmet. Žymia dalimi tai pareis nuo pirmojo koncerto pasisekimo. Nėra jokio reikalo ant šio koncerto kabinti tokių pašalininių klausimų, kaip kultūriniai rušiai su Lietuva, lenkų klausimas ir pan. Žinoma, reikia sutikti su Vyt. Sirvydu, kad "klausimus kelti sveika".

Komisija simfoninės muzikos koncertui lapkričio 25 d. rengi: Vl. Jakubėnas — pirm., Vyt. Radžius — vicepirm., J. Kreivėnas — sekretorius, J. Paštukas — išdininkas, Vl. Būtėnas — propagandos vadovas, J. Zdanius, A. Dzironas, A. Trinkūnas, J. Narukynas — nariai.

Koncertas rengiamas II Kultūros Kongreso proga lapkričio mėn. 25 d. Chicagoje Maria High School salėje.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.)

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. YI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v v

• Skaitykite ir platinkite VIENYBĘ!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

DABARTINE LIETUVA

Lietuvoje dabar daug dalykų augštin kojomis virte, nes tvarkingas lietuvis turi kovoti prieš netvarkingo ruso parėdymus.

Štai, Valstybinė Politinė ir Mokslinė Literatūros Leidykla 1960 metais Vilniuje išspausdino gana dailią knygelę "Trumpai apie Tarybų Lietuvą". Paruošė T. Butkus. Skiriamas turistams.

Bet, viena, rusų diriguojama lietuvių valdžia turistų laisvai neįsileidžia. Antra, jei ir priima, toliau Vilniaus neleidžia. Tokiu būdu, gražus leidinys išleistas tiems, kurių nėra.

Amerikietis agentas Rask Chicagoje, pavyzdžiui, sako, nedaugiau 250 Amerikos lietuvių pastarais metais gavo leidimų lankyti Lietuvą.

LIETUVOS DYDIS

T. Butkus sako, bendras Lietuvos plotas dabar 65,300 kv. km. Taigi Lietuva didesnė negu Latvija, Estija, Danija, Olandija, Šveicarija ir Belgija. Sienų bendras ilgis 1842 km. (1142 mylios). Kaimynai: Latvija šiaurėje, Gudija rytuose, Lenkija pietuose (Mažoji Lietuva praleidžiama tytomis), Baltijos pajūrio 99 km. (60 mylių). Jei norėsime pervaziuoti Lietuvą plačiausia vieta iš vakarų į rytus, teks keliauti 373 km. (221 mylių); iš šiaurės į pietus — 276 km. (171 mylių).

Lietuvoje, sako, nėra augštinų, snieguotomis viršūnėmis kalnų, nei beribių girių ar lygumų (Ukrainos stepių). Gamta, tačiau, graži, gyventojai vaišingi ir nagingi. Lietuvos paviršius gilioje praeityje apipavidalino ledynai, kurie buvo ją apkloję pačiam net triskart.

LIETUVOS AUGŠTUMOS

Butkus pasakoja: "Prie Baltijos jūros tįso neplati Pajūrio žemuma, kuri rytuose pereina į Žemaičių augštumą, o ši, pasiekusi augščiausią savo tašką — Medvegalio kalną (234 metrai — 769 pėdos) — pradeda leistis ir pereina į Vidurio žemumą, apie 100 km. pločio juosta, einančią iš šiaurės į pietus, ir skiriančią Žemaičių augštumą nuo Augštaičių".

Kalnų tikrąją prasme Lietuvoje nėra, yra tik kalvos.

Be Medvegalio, Žemaitijoje galva kelia Šatrijos kalnas (227 metrų), ant kurio, anot padavimų, rinkdavosi raganos; Girgždutės (211 m.) ir Lopaičių (210 m.). Ne tokie augštin, bet gražūs yra Džiugo, Birūtės ir Rambyno kalnai.

Augštaitijoje turime Nevaišių (289 m.), Ažušilės (285), Pratkūnų (249) kalnus. Lietuvoje yra apie du tūkstančiai piliakalnių — neaugštin, bet vaizdingų ir įdomių savo istorine praeitimi.

NUOSTABŪS KAMPAI

Lietuvą perkeliavę, pamatysime daug nuostabių kampų. Rasime ir jūrų bangomis skalaujamas kopas, uogų ir grybų pilnūs Dzūkijos miškus, pušynais apaugusias Vilniaus kalvas, aukso varpomis liūliuojančias Suvalkijos (Suduvos) lygumas, Zarasų ir Trakų ežerus, sidabru tviskančias upių kilpas.

Vienas didžiausių papuošalų ir brangus turtas — Baltijos jūra. Įdomi 4 km. Kuršių Nerija, tikra pasakų šalis: saulė, vėjas, smėlis, vanduo. Jūros vanduo ne sūrus (ties Palanga sūrumas 0,7 nuoš.). Nors potvynių nėra (ties Klaipėda vanduo tepakyla 4 cm.), bet Baltijos jūra didelė neramuolė: net pačiu ramiausiu laiku, vasarą, visai nevėjuotų dienų būna tik 2-3 nuoš.

Pajūris garsus gintaru. Iš Klaipėdos darbštūs Lietuvos žvejai dabar žuvį gauda ir Baltijoje ir Atlantike.

LIETUVOS EŽERAI

Butkus retai leidžiamiems turistams toliau pasakoja: "Lietuva — tikra ežerų ir upių šalis. Įvairių ežerų apie 4 tūkstančiai (daugiausia šiaurės rytuose). Jie visokio gilumo ir didumo. Didžiausias yra Drūkšis. Čia stovi apylinkės kolūkiams elektrinė "Tautų Draugystė". Ežero paviršius 4,500 hektarų. Drūkšio ežerą didumu seka: Dysnos, Dusios, Vištyčio, Sartų, Avilių, Metelio, Luodžio, Platelių. Pats giliausias — Tauragnų (60,5 m. — 198 pėdų). Veik visi atsirado ledynų amžiuje.

Kai kurie įdomūs istorine praeitimi. Antai, Trakuose dar ir dabar stūkso Kęstučio ir Vytauto pilių liekanos. Apie daugelį pasakojama įdomių padavimų. Tik retas ežeras

neturi nuskenodusio dvaro, bažnyčios, užkerėto turty, besivaidenančių laumių.

Nuo neatmenamų laikų lietuvių gyvenimas susietas su upėmis. Jos buvo susisiekimo keliai. Nenuostabu, jei seniausios gyvenvietės randamos upių pakrantėms. Čia buvo statomos pilys ir augo miestai. Lietuvos upių tinklas gana tankus. Jų daugiausiai Žemaitijoje. Visų Lietuvos upių ilgis siekia 27,500 km. (17,050 mylių). Ilgesnių kaip 10 km. (6 mylius) turime 816 upių, o mažesnių — penkeriopa daugiau.

LIETUVOS UPES

Lietuvos upės ramios; tai lygumų upės, kurių nuolydžiai nedideli. Pavyzdžiui, Nemuno

huolydis po 20 centimetrų kas kilometras, Nėries 35 cm/km. Esama ir sraunesnių: mažos Vilnelės nuolydis 150 cm/km.

Didžiausia upė — Nemunas. Jis prasideda Gudijoje ir nuplaukia 937 km. (580 mylių). Tai keturiolika ilgumu upė Europoje. Lietuvos istorija glaudžiai su šia upe surišta. Neveltui Lietuva dažnai vadinama Nemuno kraštu. Jo pakrantės garsios istorijoje: Raigardas ir Druskininkai, Liškiaiva ir Merkinė, Pūnia ir Alytus, Birštonas ir Darsūniškis, Kaunas ir Zapyškis, Veliuona ir Ramybala — tai vis vietos neatskiriamos nuo Lietuvos istorijos, nuo mūsų liaudies gyvenimo, papročių dainų.

Nei grožiu, nei istorija nenusileidžia Neris. Nemunas

upių tėvas, Neris — močiutė. Jis į Nemuną įteka ties Kaunu. Ilgis — 510 km. (316 mylių). Taip pat gražios ir įdomios yra Šešupė, Nevezis, Dubysa, Merkys, Svėntoji.

V.

Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymas yra sunki finansinė našta Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybai.

Lietuvių visuomenė turėtų neužmiršti šios svarbios institucijos ir prisidėti prie jos išlaikymo savo auka. Aukos siųsti Centro Valdybos išdėtininko adresu: Zigmąs Dailidka, 5921 So. Fairfield Ave., Chicago 29, Illinois. Tel. PProspect 6-5674

LIETUVOJE...

SILVER BELL BAKING CO.
A. RADŽIŪNAS, Savininkas
Musų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.
36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

Naujai atidarytas
GROŽIO SALIONAS "RŪTA"
ANNA MASILIONIS, sav.

Diplomuota specialistė. Baigusi Paryžiuje. Dirbus Berlyne, Hamburge, Varšuvoje. Turėjusi salioną Biržuose, Klaipėdoje, Palangoje ir Vilniuje.

Tik ką atvykusi iš Lietuvos įsikurė Woodhavene, ir maloniai kviečia pas ją atsilankyti, nes darba atliks pagal paskutinius madų reikalavimus.

Pusmetines nuo 5 dol.

87-18 JAMAICA AVE. VI 9-6948 WOODHAVEN, N. Y.

Sekmadienį, 1962 m. Rugpiūčio - Aug. 5 d.
Visi keliai veda į metinį
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIO
PIKNIKA
rengiamą Didžiojo New Yorke lietuviams
JAMAICA POLISH NATIONAL HALL & PARK
108-11 SUTPHIN BOULEVARD, JAMAICA, L. I., N. Y.

Programoje:

- "Linksmieji Broliai"
- Lietuvaitės gražuolės rinkimas išrinkti "Miss Lithuania, 1962"
- Šokimo varžybos
- Lietuviškos sutartinės

PIKNIKO PRADŽIA — 1 v. p.p. • ŠOKIA! — 5 v. iki 10 v. • PROGRAMA 6 v. vak.

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT
Įėjimas — \$1.00 ir 25¢ už ženkliuką (auka Radijo Fondui)
Nuoširdžiai Jus kviečiame! — Jokubas J. Stukas, Direkt.

Rūtos ansamblio koncertas Kanadoje

Niagara pusiasalio padangėje viena didžiausių metinių švenčių, kur daugiausiai suvažiuoja net iš tolimiausių vietovių, yra vilniečių rengiamos tradicinės Joninės.

Šiemet toji didelė diena buvo birželio 23. Šiais metais Joninės buvo nepaprastos. Nepaprastos todėl, kad šie metai yra Maironio metai. Maironis buvo ir per amžius pasiliks didžiuoju lietuvių tautos dainiumi ir jo gražiausios eilės sukurtos Vilniaus garbei. Taigi, per šias Jonines buvo sykiu paminėtas ir ir didžiojo Lietuvos dainiaus šimtasis gimtadienis.

Sventė įvyko St. Catharines, Merritton Community Centre salėje. Tą pačią dieną išeiktos pinigines premijos, geriausių rašinių autoriams apie Vilnių. Įdomu, kad visi konkurso laimėtojai Amerikos lietuviškai ir visi po 15 m. amžiaus.

Joninių programai rengėjai pasistengė savo svečiams parodyti ką nors naujo ir vertingo. Iš Amerikos, pasikvietė Alg. Kačanauską vedamą "Rūtos" ansamblių su solistais, L. Stuku, V. Melnienė, Fl. Schrim ansamblio deklamatorė Br. Venckienė ir pianistą Al. Mrozinskiu.

Apie "Rūtos" ansamblio pasirodymą Kanados lietuviškoji spauda labai palankiai atsiliepė.

Nepriklausoma Lietuva Nr. 27 (797), liepos 4 d. laidoje rašė: „Daugelis iš mūsų gal turime gražiu "Rūtos" ansamblio plokštelių, kurių nuobodžiais vakarais, prisimindami dainuojančią Lietuvą prieš 20 metų, mielai pasiklausome. Tai primena mūsų Tėvynę, mūsų praleistas gražiausias dienas, saulėtoje Lietuvos gamtoje, gražiose salėse, gražiose šventėse. Kur mūsų puikūs chorai linksmindavo mus, po sunkių darbo dienų. Tai buvo laisvoje Lietuvoje, kur visas kraštas buvo viena šeima, vienas gražus, niekada nesibaigiantis choras.“

Birželio 23 d. turėjome puikią progą sugrįžti į mūsų puikią dainuojančią Lietuvą. Išgiršti augšto lygio lietuviško choro, taip artimas širdžiai, taip senai girdėtas melodijas.

Tai Vilniaus krašto lietuvių tradicinės Joninės St. Catharine, Ont. Šimtus mylių kelionę atlikusiam mielam "Rūtos" ansambliui, reiškiamo nuoširdžiausią lietuvišką ačiū, už taip puikią ir švelnią artimą programą.

Mums gerai žinant jūsų atliekamo darbo sąlygas esant šiam sumaterialėjusiam kontinente, prisipažįstame; gėda mums prieš Jus, dėl mūsų atžagareiviškumo. Turint vieną retą progą praleisti lietuviškoje aplinkumoje skambant; "Vilniaus kalneliai, sveikiname Jus...", atsiranda individų, kurie dėl kažkokių priežasčių, "išvede administracijos liniją tarp mūsų kolonijų."

Mieląjį "Rūtos" ansamblių ir jo vadovą dirig. Alg. Kačanauską, nuoširdžiausiai sveikiname pasiekus tokių gražių vaisių ir linkime kuo geriausias sėkmės ateityje. Tikimes pamatyti ir Hamiltone, V. P.

Tėviškes Žiburiuose Nr. 27 (651), liepos 5 d., Torontiškis tarp kitko rašė: Kasgi lietuvius patraukia į vilniečių Jonines St. Catharines? Programa ar jų skelbiamos idėjos ir meile savam kraštui?

Kitos organizacijos pakviečia net žymiai stipresnes menines jėgas išpildyti savo parengimuose programai, tačiau tiek nesudomina ir parengimai būna apytūsti, kai tuo tarpu vilniečių Joninėse dalyvauja minia tautiečių. Kad ir šiais metais; "Rūtos" choras nepersitipriausias meninis vienetas, tačiau katučių susilaukė daugiau, negu didelės ir stiprios meninės jėgos. Kur paslaptis?

Turbūt, "Rūtos" ansamblis padėjo vilniečiam surasti paparčio žiedas. Tos didžiulės šventės rengėjas St. Catharines.

Rūtos ansamblio nariai svečiuose pas St. Catharine lietuvius.

nes, Ont., vilniečių pirm. Juozas Dilyas savo laiške "Rūtos" ansamblio vadovui Alg. Kačanauskui rašo:

"Mes pilnai dar neatsigau name nuo įspūdžių ir Tamstų paliktų malonių prisiminimų. Daugumas, kurie koncerte nedalyvavo apgailestauna, kad praleido nematę."

Už tai esame dėkingi Tamstai ir visam ansambliui ir dar kartą reiškiamo nuoširdžiausią padėką ir linkime kaip Tamstai taip ir visam sąstauti klestėti ir kilti ir išaugti į mūsų išelvišios meninės pažibas."

Pabaigai — Rūtos ansamblis ir jo vadovas muz. Alg. Kačanauskas taip pat dėkingas Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos St. Catharines Skyriaus Valdybai už nuoširdų priėmimą ir globą.

Vasaros karščiai, atostogos ir kelionės visą veikimą gerokai silpnina. Tačiau ir vasaros mėn. šalpa nesustoja ir aukos laukiamos.

Birželio mėn. BALFO centras turėjo arti \$10,000 pajamų. Nario mokesčio gauta \$688.

Stambesnieji BALFO remėjai buvo (chronolog. eile): Baltimorė — \$225; St. Petersburg, Fla. — \$67; Chicago 57 sk. — \$50; Chicago 5 sk. — \$1,025; Worcester — \$490; Kun. B. Sugintas (mokykloms) \$1,200; Waukegan — \$50; Detroit — \$224; N. Y. sk. nr. mok. — \$200 Chicagos Apskr. — \$3,650; Linden, N. J. — \$238, Yonkers — \$13; Ansonia — \$29; Kun. B. Sugintas (mokykl.) — \$1,180; Cicero — \$645. Paskutinės dvi sumos gautos jau liepos mėn.

ŽIOBRIAI PLAUKIA

Atkelta iš 7 psl.

nes. Tokių knygų, laiškų ir kitų slaptų dalykų persiuntimą jisai pavadino: „Nepersitipriausias vaikščiojančia žygūne“. Į ją įtraukė visas savo tretininkes. Vienos buvo tų parapijų, kuriose teko jam vikarauti. Kitos surastos ir prikaltintos iš kelionių tolesnėse parapijose. Čia aktyviai dalyvavo: Slavikų, Kaimelio, Gėgaudiškio, Plokščių, Lukšių, Šakių, Griškabūdžio, Sintautų, Naumiesčio, Pilviškių, Garliavos, Marijampolės, Kalvarijos, Bartinkų, Lankeliškių, Alvito, Virbalio, Pajevonio. Jos ne tik „žygūnės“ būdavo, bet didino kasą knygoms leisti. Daug parinkdavo aukų žmonėse. Dažnai ir savo uždarbį paaukodavo.

Besiekiant tolyn ir plačiau, savos parapijos moterėlės kaip ir pamirštos pasiliko. Ėmėsi ir jas tvarkyti. Per pamokslą paskelbė, kad artimesni penktadienį — Kristaus kančios dieną — bus tretininkų palaiminimas, arba „generalna absoliucija“.

Pabaiga kitame numeryje

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVeigreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Lenkiškas kumpis

VISIOMET SKANUS, EKONOMIŠKAS MAISTINGAS. PIKNIKAMS, PRIĖMIMAMS, NAMUOSE KASDIEN. REIKALAUKITE VISUR TIKRO IMPORTUOTO

LENKIŠKO KUMPIO

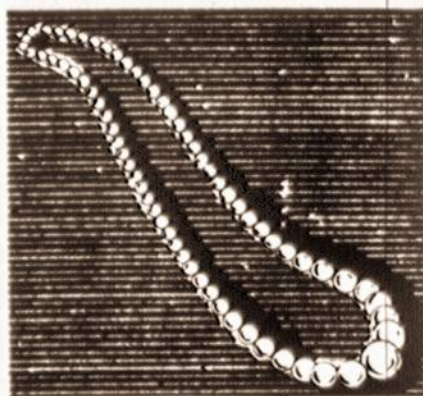
ATALANTA - KRAKUS - TALA
gaunamas 2, 3, 4, 5 ir 7 sv. dėžutėse.

LENKIŠKAS KUMPIŠ

turi teisę naudoti šį ženklą
kaip išskiriantį aukštos kokybės produktas

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. BA 9-5855

Pastiekiama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

THE

Tel TAYlor 7-9842

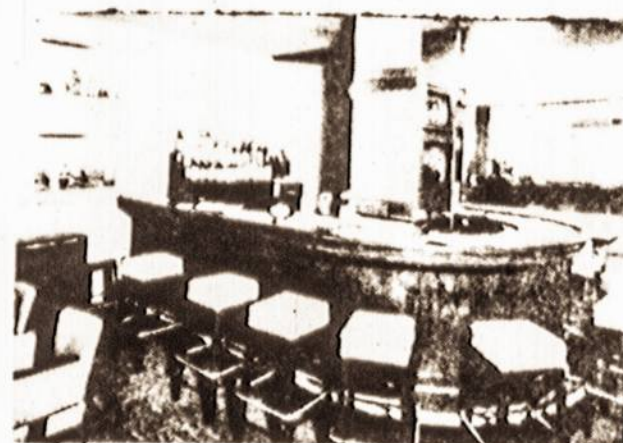
Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras

Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūviam

Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City

MU 3-2928

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Šių metų Sov. Sąjungos JAV lengv. atletikos susitikimas, įvykęs liepos 21 - 22 d. d. Palo Alto, Calif. (Stanfordo un-to stadijone), susilaukė nepaprastai didelio susidomėjimo. Dviejų dienų laikotarpyje varžybas stebėjo per 150,000 žiūrovų, kas yra rekordinis skaičius šioje sporto šakoje Amerikoje.

Kaip žinome, lengv. atletikos tarptautinių rungtynių šiame krašte neruošiama (išskyrus "kultūrinių ryšių" rėmuose vykdomus sovietų - amerikiečių susitikimus ir neseniai įvykusias varžybas su Lenkija), tad reikia stebėtis, kaip atsirado tiek daug čia nuskriaustos sporto šakos gerbėjų.

Kaip ir buvo laukta, vyrų tarpe stipresniais pasirodė amerikiečiai, kurie įveikė savo varžovus 128:107, bet už tai sovietinio sporto atstovės nuskriaudė amerikietes (daugumoje negres) 66:41. Būdinga, kad Amerikoje lengv. atletika, kaip ir krepšinis, nėra laikomas moterų sportu ir čia toks rezultatas yra gana geras. Beje, sudėjus taškus krūvon, kaip yra įprasta Europoje, laimėtoju išėjo Sov. Sąjunga (tik 4 taškų skirtumu).

Šių varžybų metu buvo pelnyti 2 pasaulio rekordai. Vieną iš jų pelnė rusas Brummel įveikęs kitados laikytą nepasiekiamu 7 pėdų 5 colių aukštį, o kitą - amerikietis Connolly, numetęs, kūjį negirdėtu tolymu - 231 pėdų 10 colių.

Keista, kad varžybose nedalyvavo lietuviai šuolininkas į toli A. Vāupšas, kuris buvo užėmęs II vietą atrankinėse rungtynėse Sov. Sąjungos rinktinėi sustatyti. Jis buvo įtrauktas į sąrašus, bet varžybose buvo pakelstas Bondenkeno, kuris čia užėmė IV-ją (paskutinę) vietą. Įdomu, jog ir Vilniaus Sportas, aprašy-

damas susitikimą, nepaaiškino, kodėl iš varžybų iškrito Vāupšas.

Tačiau netiesioginiai šios varžybos lietė ir lietuvius. Viena, čia buvo pagerintas šių susitikimų rekordas leties metime, kurį iki šiol turėjo lietuvaitė B. Zalagaitytė-Kalėdienė.

Ją dabar pralenkė kita Sov. Sąjungos atstovė Ozolina, Antra, čia "krito" ir J. Pipynės turėtas Sov. Sąjungos rekordas 1,500 m. bėgime. Šis rekordą čia pagerino Belitski, kuris liko antruoju po amerikiečio Beatly.

ABC televizijos tinklas net 3 valandas (sekm.) transliavo šias varžybas. Įspūdingas buvo varžybų užbaigimo paradas, kurio metu abiejų valstybių sportininkai, susikibę rankomis, žengė koją į koją. Stebint tokią vaizdą, užsimiršta, kad "šaltasis karas" tebetrunka ir nesinori tikėti, kad visokie politikeriai daro viską, jog plyšys tarp šių tautų didėtų.

Blede (Jugoslavijoje) įvykusioje Europos jaunių stalo teniso pirmenybėse lietuvaitė Laima Balaišytė pasipuošė Europos čempionės titulu. Baigmėje lietuvaitė susitiko su vengre Pap, kurią sumušė 2:1 (15:21, 21:15, 21:17).

L. Balaišytė taip pat dalyvavo Sov. Sąjungos mergaičių komandoje, kuri laimėjo Europos čempiono vardą. Čia S. Sąjunga finale sukūlė Čekoslovakiją 3:1. L. Balaišytė sovietams pelnė 2 taškus.

Pas jaunius komandinėse susitikime laimėjo Jugoslavija, o Sov. Sąjunga liko II vietoje. Sov. Sąjungos komandoje lietuvių nebežaidė, nors individualiose rungtynėse pasirodė A. Plėta, kuris iškrito iš pirmo susitikimo, užšokęs ant stipraus Jugoslavijos atstovo.

Lietuvos lietuvaitės visuose frontuose lauziasi tarptautinį forumą. Štai, neseniai Rumunijoje baigėsi pasaulinės mažojo rankinio (7 žaidėjų komanda) pirmenybės, kur S. Sąjungos rinktinės sudėtyje pasirodė ir 3 lietuvaitės: R. Juknevičiūtė, E. Klumbytė ir I. Jocytė. Kaip praneša spauda, ypatingai gerai pasirodė J. Jocytė, kuri puikiai gynė komandos vartus. Rinktinės trenerių buvo vilnietis J. Grinbergas.

Sov. Sąjunga pirmenybėse iškovojė VI-tą vietą, už savęs palikusi daug stiprių valstybių. Pažymėtina, jog grupiniuose susitikimuose Sov. Sąjunga įveikė V. Vokietiją 11:8 (vieną įvartį pelnė Klumbytė) kuri yra laikoma rankinio tėvyne.

Ir Lietuvos lietuvaitė gaivinasai saulės šilumoje.

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai: Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS ISPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas Any car - Any age driver ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y. Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKASKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

* Rašytoja Nelė Mazalaitė su vyru Juozu Gabe sugrįžo į Brooklyną, dvi savaites praleidusi Tėvų Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine.

* Simas Laniauskas, visuomenės veikėjas iš Cleveland, Ohio, su žmona Stase ir sūnum Marium, viena savaitę praleidęs Kennebunkport, Maine, antrą savaitę leidžia New Yorke, susipažindamas su miestu. Apsistoję Woodhavent pas dr. H. Lukoševičių. Laniauskienė yra prieš trejus metus mirusios dr. H. Lukoševičiaus žmonos Leonės pusseserė.

* Vytautas Banelis, ekonomistas, vienos amerikiečių firmos viceprez., tarnybiniams reikalais trim savaitėm išskrido į Europą, kur kartu praleis ir savo atostogas.

* Lietuvių Menininkų Sąjungos išvyka liepos 29 d. į savo nario Kazio Vasiliausko vasarotimo vietą Long Beach puikiai pavyko. Dalyvavo gražus būrys New Yorke menininkų ir jų bičiulių. Poilsiaujant prisiminta Lietuvos teatro bendradarbiai. Išvyką organizavo Sąjungos valdyba, kurios pirm. K. Vasiliauskas.

* Salomėja Vallukienė su vyru Vyt. Valluku, Millford, Conn., tam tikrą laiką praleidę New Yorke, rugp. 1 d. išskrido atostogų į Chicago, o paskui skris į Santa Monica, Cal., aplankyti Vallukienės sesers Gudauskienės.

* Petras Montvila, newyorkietis vyresniosios kartos veikėjas, su žmona ir Pranu Vaškiu aplankęs Floridą ir eilę istorinių vietų Virginijoje, perėitą savaitę išvyko į Kanadą. Tenai kanadiečio Ant. Liaukaus padedamas, Montvila susipažins su įdomesnėmis Kanados vietomis, kaip Niagara Falls ir kt. Montvila, kuris jau ir praeityje yra padaręs savo kelionių filmo nuotraukų, ir dabar filmuoja. Rudenį tais spalvotais įspūdingais įsiai pasidalins su draugais.

* Dr. Alf. Martus su žmona ir dukrele yra atvykę iš Clevelando, Ohio, praleisti atostogų New Yorke. Apsistoję pas Valę ir Aleksą Mrozinskus Woodhavene.

* Reiškama iniciatyvos Didžiąjame New Yorke parudeniui ar ir vėliau surengti bendrą minėjimą ryšium su JAV Lietuvos de jure pripažinimo 40 metų sukaktimi. Perleita sekmadienį tuo klausimu posėdžiavo ramovėnų ir Dariaus ir Girėno posto valdybų atstovai.

* N. Y. Liet. Gydytojų Draugija, įmokėjusi Lietuvių Fondo sąskaiton \$200, įstojo nariu į Fondą. Pasižadėta dalimis įnešti \$1,000. Gydytojų Draugijai vadovauja dr. Ant. Starkus, o ižd. dr. Elena Mekienė.

* Kazys Kuprėnas, dirbęs cukraus fabrike, buvo smarkiai susirgęs, bet dabar pamažu sveiksta.

* Leonas Girinis su šeima, iš Montreal, Kanados, praleido atostogas New Yorke.

* M. ir L. Parzel, brooklyniečių, dukra Marija sugrįžo, atostogas praleidusi Putname ir Floral Park.

* Trys Onos pagerbtos pas Antaną Kauną Brooklyne įvykusiose vaišėse, kuriose buvo gausiai atsilankę visų trijų varduvininkų draugų. Vardines šventė Ona Kaunienė, dr. Ona Labanauskaitė ir Ona Milmantavičienė.

Lietuvių dovana Popiežiui

Rugpiūčio pradžioje lietuviai (kartu su kitais tremtiniais) dalyvaus Romoje ir šv. Tėvui įteiks specialią dovanėlę: A. Tamošaitienės rankdarbi-gobelina „Zemaičių senkapiai“.

Šv. Tėvui lietuviai dar įteiks ir Sibiro lietuvių maldaknygę, italiskame vertime ir specialiai įrištą. Šios maldaknygės 200 egz. pasiekė BALFo centrą, ji išsiuntinėta laikraščiams ir įvairiems veiksniams, bet dar liko keli egz. baltininkams, suvenyrų rinkėjams. Italiskas vertimas kun. V. Mincevičiaus dėka išleistas gana gražiai (10,000 egz.)

S. Karvelis, buv. kriaučių kontraktorius, žinomas veikėjas, Vienybei paskolino dalį nuotraukų tilpusių praeitos savaitės laidoje, minint JAV pripažinimą Lietuvos nepriklausomybės de jure 40 m. sukaktį.

Juozas ir Antanina Kivita (viduryje), ilgamečiai Vienybės skaitytojai Maspeth, praeitą sekmadienį minėję savo 50 vedybų sukaktį. Pokylis įvyko Belecko svetainėje Brooklyne. Nuotraukoje - Kivitus pasitinka artimieji, jiems atvykus iš Maspetho par. bažnyčios. Pokylyje dalyvavo Kivitų vaikai, anūkai, giminės bei draugai. V. Maželio nuotrauka

Ona Yakštienė, ilgametė Vienybės skaitytoja ir žinoma veikėja, praeitą savaitę susilaukė gausiai svečių. Lankėsi A. Skirpstūnas (buv. karininkas Lietuvoje) iš Chicagos, taip pat jo sūnus su savo sužieduotine. Pas Yakštienę, gyv. Richmond Hill, be to, buvo atvykęs jos gimnaitis, kun. Petrauskas iš Schenectady, N. Y.

IEŠKOMI:

Antanavičius, Jurgis, atvykęs Amerikon prieš I Pas. karą, vedęs. Dundulis, Jonas, Tomo s., iš Tarpeikių k., Ukmergės aps.

Gedvilas, Juozas, ir jo sesuo Olga, Mykolo vaikai, gimę Amerikoje. Tėvas gyvena Pušų k. Skaudvilės vls.

Greibuvienė (Greibus)-Burbulytė, Elena, Jurgio d., iš Radviliškio.

Kizevičiūtė — Lazdinienė, Ona, Simono d., antrojo vyro pavardė nežinoma.

Kruminis, Julius ir Petras, iš Daukšų k., Krinčino vls., Biržų aps.

Lipčius, Stasys, buv. artilerijos kap. Lietuvos kariuomenėje.

Lužys, Valentinas, gyvenęs Kanadoje, London, Ontario.

Matusevičius, Antanas, gimęs Amerikoje, kurį laiką gyveno Lietuvoje ir lankė Lazdijų gimnaziją.

Mažeika, Bronius, gimęs 1920 m. gegužės 27 d., išvykęs Australijon.

Sedlickas, Pranas, Miko sūnus, iš Pajautiškės k., Žaslių vls., Trakų aps.

Zukauskas, Andriejus ir Juozas, Jurgio sūnūs, iš Kalasinų k., Eišiškių vls., Vilniaus aps.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street NEW YORK 24, N. Y.

Geriausiai pailsėsit per atostogas gražiausioje lietuviškoje vasarvietėje Cape Cod, Mass. Jansonų viloje Audronė. Tai rami vieta - gražus pušų parkas - visai arti plažas (vos 5 min. pėčiom). Duodamas geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas. Rugpiūčio mėn. dar yra laisvų kambarių. Kreiptis Audronė - Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville, Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

BALFo organizacija turi 62 daugiau ar mažiau veikiančius skyrius. Jiems birželio mėn. buvo išsiuntinotos anketos.

BALFas per dvejus metus padarė arti milijono dolerių apyvartos (pinigais ir gėrybėmis), būtina reikalinga apyskaitas už abejus metus tiksliai suvesti, revizijai (BALFo ir JAV valdžios) perduoti. Dar nedaugelis skyrių išsiųstas anketas gražino, o jų skubiai reikia. BALFo centras laukia.

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Rodos, toks paprastas žodis. Vasara kaip ir kiti metų laikai, bet tiek daug žmogui duoda. Kiek rūpesčių, kol sulauki to malonaus, bet trumpo laiko - Vasaros.

Vasara nelyginant pasaka graži, kurią pabaigus vėl norisi iš naujo pradėti...

Vasara - ta geriausia 'savings' knygutė, kuriai skyrė tokią didžią reikšmę visi, kad poilsis būtų kaip jaunystė žalia, kad nuplautų dejonės ir skausmą kartu... Vasara, kuri kai kam jau buvo paskutinė...

Po triumfališko pavasario, kuris sulaužė žiemos speigus ir tamsą gamtos palaidoje, atėjo vasara į mano kiemą, sodybą, vilą, prie ežero melsvo, svaigaus - ji taps mano mylimoji, ji liko svajonė gyventi amžinai...

Tačiau ji, kai šventė, pas mus paviešėjo trumpai ir mane paliko vėl pilnai kasdienybei.

Gražūs išvažiavimai, kur kryžstavimams nebuvo ribų ir džiaugsmui pilnam beribiui, kaip erdvėj dangaus, kaip bangos ežerų, jūros, vandenyne, bučiavo su saule drauge.

Vasara, kodėl tu tokia trumpa, kodėl mus nešies ir velki gyvenimo sukuriuos?..

Esi kaip gyvenimas žmogaus, kuris, atrodo, nežino ribos, kad baigtis viena diena tikrai.

Vasara man primeni tą gražųjį pikniką-gegužinę, kai pasenęs lietuvis ieškojo draugų ir, apėjęs visur, sugrįžęs pasakė: jau nebėra man pažįstamų, jie iškeliavo visi...

Ak, netikiu, kad tu, vasara, kai kam būsi buvusi paskutinė, kad prilysai praėjusiai jaunystei. Aš kviečiu, vasara, viešėk pas mus dar daug laimingų gyvenimo valandų, viešėk pas mus amžinai.

Juozo Tysliavos "DABAR" rinktinė

BUS IŠLEISTA 1962 M. LAPKRIČIO MĖN.

Kaina 10 dol.

Juozo Tysliavos "DABAR" rinktinę galima išigyti tik iš anksto užsisakius, prisiunčiant 10 dol. siuo adresu: V. Tysliava, 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.